

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра **економічного аналізу і фінансів**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента **Борисенка Антона Олександровича**

(ПІБ)

академічної групи **072-19-1 (денна форма навчання)**

(шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

на тему: **«Планування фінансових показників діяльності підприємства та заходів щодо їх покращення (на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс»)»**

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Крилова О.В.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2023

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

Д.С. Букреєва

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2023 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр**

студенту **Борисенку Антону Олександровичу** _____ академічної групи **072-19-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(код і назва спеціальності)

На тему: « **Планування фінансових показників діяльності підприємства та заходів щодо їх покращення (на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс»**»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від **09.05.2023р. №334-с**

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	01.05.2023- 03.05.2023
Розділ 1	Теоретико-методологічне обґрунтування проведення дослідження планування фінансових показників діяльності підприємства та заходів щодо їх покращення	04.05.2023- 14.05.2023
Розділ 2	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Віст-сервіс»	15.05.2023- 24.05.2023
Розділ 3	Планування фінансових показників діяльності підприємства та заходів щодо їх покращення	25.05.2023- 04.06.2023
ВИСНОВКИ		05.06.2023- 07.06.2023
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	08.06.2023- 11.06.2023

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

О.В.Крилова

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання **17.04.2023 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **12.06.2023 р.**

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

А.О. Борисенко

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Борисенко А.О. – Планування фінансових показників діяльності підприємства та заходів щодо їх покращення (на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс»)– Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2023.

Мета кваліфікаційної роботи – планування показників фінансово-господарської діяльності підприємства на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс»

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуті існуючі теоретико-методичні основи прогнозування та аналізу фінансового стану підприємств, визначено сутності фінансового планування діяльності підприємства та необхідності його проведення.

У другому розділі надана характеристика поточної діяльності ТОВ «Віст-Сервіс» проведено оцінку його фінансового стану та зроблені висновки щодо результативності та економічної доцільності функціонування підприємства.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи здійснено планування фінансових показників діяльності підприємства, розраховані прогнозні показники.

ПІДПРИЄМСТВО, ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ, ПЛАН, ПРОГНОЗ, ЗБИТОК, ПРИБУТОК.

ABSTRACT

Borysenko.A.O – Planning financial performance indicators of enterprise activity and ways to improve them (based on the example of “Vist-Service” Ltd) - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work of the bachelor's OP "Finance, banking and insurance" in specialty 072 Finance, banking and insurance - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2023.

The purpose of the qualification work - planning indicators of financial and economic activity of the enterprise on the example of “Vist-Service” Ltd

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the objectives of the qualification work, defines the object and subject of research.

The first section considers the existing theoretical and methodological foundations of forecasting and analysis of the financial condition of enterprises, identifies the essence of financial planning of the enterprise and the need for it.

The second section describes the current activities of “Vist-Service” Ltd, assesses its financial condition and draws conclusions on the effectiveness and economic feasibility of the enterprise.

In the third section of the qualification work the planning of financial indicators of the enterprise activity is carried out, the forecast indicators are calculated.

ENTERPRISE, FINANCIAL STATUS, FINANCIAL PLANNING, PLAN, FORECAST, LOSS, PROFIT.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАХОДІВ ЩОДО ЇХ ПОКРАЩЕННЯ	9
1.1. Визначення підходів до планування фінансовою діяльністю підприємства.....	9
1.2. Основні завдання дослідження фінансовою діяльністю підприємства	12
1.3. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінки.....	17
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ВІСТ-СЕРВІС».....	26
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Віст-Сервіс»	26
2.2. Аналіз основних економічних показників діяльності підприємства	27
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАХОДІВ ЩОДО ЇХ ПОКРАЩЕННЯ	50
3.1. Розрахунок планових показників фінансової звітності підприємства.....	50
3.2. Шляхи оптимізації обсягу дебіторської заборгованості підприємства.....	56
3.3. Розрахунок планового рівня основних показників фінансового стану підприємства.....	60
3.4. Напрями удосконалення організації фінансової служби підприємства та фінансової діяльності в умовах воєнного стану	66
Висновки до розділу 3.....	68

	6
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

Актуальність теми. Ринкова економіка вимагає від компаній підвищення ефективності свого бізнесу, конкурентоспроможності продукції та послуг шляхом впровадження науково-технічного прогресу, ефективних форм управління, усунення неадекватного менеджменту, активізації підприємництва, ініціатив тощо

Важливою частиною цього завдання є фінансово-економічний аналіз економічних операцій. Розробка стратегії і тактики розвитку підприємства, розробка адміністративних планів і рішень, контроль їх реалізації, відкриття резервів для підвищення ефективності виробництва, оцінки результатів діяльності підприємства, його підрозділів і співробітників.

Аналіз фінансової стабільності кожного бенефіціара є найважливішою характеристикою його економічного і фінансового благополуччя, характеризує результат його поточного інвестиційно-фінансового розвитку, містить інформацію, необхідну інвестору і відображає здатність компанії регулювати свої борги і зобов'язання і збільшувати свій економічний потенціал в інтересах акціонерів.

Результати такого аналізу потрібні в першу чергу власникам, а також кредиторам, інвесторам, постачальникам, менеджерам і податковим органам. У цій роботі фінансовий аналіз підприємства здійснюється з точки зору власників бізнесу, тобто для внутрішнього та оперативного управління фінансами.

Мета даної роботи полягає у плануванні діяльності підприємства на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс».

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі задачі:

- визначення теоретико-методичних підходів щодо планування підприємства прикладі ТОВ «Віст-Сервіс»;
- аналіз фінансового стану підприємства на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс»;
- обґрунтування планових показників діяльності на прикладі ТОВ «Віст-Сервіс».

Об'єктом дипломної роботи є фінансова діяльність підприємства.

Предметом дипломної роботи є сукупність теоретичних, практичних та методичних інструментів аналізу та планування підприємства.

Методи дослідження. У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: вибірки, узагальнення, порівняння, групування; коефіцієнтний аналіз; методи графічного зображення даних; методи прогнозування.

Інформаційною базою роботи є Закони України, постанови національного банку України, звіти ТОВ «Віст-Сервіс», матеріали конференцій, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати роботи та їхнє практичне значення доповідались на студентській науково-практичній конференції (Борисенко А.О. Планування фінансових показників діяльності підприємства в умовах воєнного стану економіки/ Трансформація національної фінансової моделі післявоєнного відновлення України з м Матеріали студентської науково-практичної on-line конференції. – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. С. 29-30)

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані на ТОВ «Віст-Сервіс» з метою планування діяльності на перспективу.

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 81 сторінки. Робота містить 28 таблиць, 12 рисунків, список використаних джерел зі 27 найменувань, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАХОДІВ ЩОДО ЇХ ПОКРАЩЕННЯ

1.1. Визначення підходів до планування фінансовою діяльністю підприємства

Без адекватного теоретико-методологічного забезпечення неможливо керувати будь-якою установою або системою, а також приймати відмінні правові стандарти, що регламентують, наприклад, фінансову діяльність підприємств. Існує ряд теоретичних досягнень представників сучасної науки в галузі корпоративних фінансів, присвячених обґрунтуванню найбільш ефективних способів вирішення проблем, з якими стикаються суб'єкти господарювання при здійсненні фінансово-інвестиційної діяльності.

Корпоративні фінанси — це система грошових відносин, що відображає створення, розподіл і використання грошей і доходів суб'єктів господарювання в процесі відтворення.

Предметом вивчення теорії фінансів є визначення та обґрунтування критеріїв, за якими можна оптимізувати інвестиції та фінансові рішення. іншими словами, мова йде про розробку наукового підходу для прийняття рішень про формування індивідуальних активів і зобов'язань. Запропоновані положення про організацію фінансового управління значною мірою визначаються володінням їх авторів у певній сфері фінансової науки. Залежно від характеру теоретичних і практичних висновків, а також методів і принципів досліджень, виділяють три основних теоретичних підходи для визначення критеріїв прийняття фінансових рішень: класичний; неокласичний; неоінституціональний.

Класична теорія фінансових досліджень зосереджується на оцінці ефективності різних форм фінансів з точки зору капіталістів (власників компаній і кредиторів), а також фінансових аспектів створення, ліквідації і

реструктуризації компаній [11,14,17]. Згідно з класичним підходом, процес створення фінансових ресурсів підприємства слід розглядати як "допоміжну функцію другого порядку", яка повинна забезпечити зобов'язання з капіталом, необхідним для інвестування коштів для підвищення ефективності виробництва. Тому інвестиційні рішення та пропозиції щодо фінансування можуть враховуватися окремо.

Теорія інвестицій вивчає широкий спектр інвестиційних питань інвестора, включаючи фінансовий аналіз, оцінку інвестиційної привабливості, планування фінансових інвестицій і багато іншого. Теорія фінансів вивчає проблеми оптимізації процесу отримання коштів з точки зору бенефіціара для конкретних напрямків інвестицій та розміру потреб капіталу.

Класична теорія характеризується використанням описового підходу до вивчення економічних процесів, який базується на методі описового аналізу. Цей метод базується на описаній статистиці, яка описує конкретний набір даних шляхом побудови таблиць і діаграм, включаючи знаходження середнього значення перевірених величин і дисперсії. При прийнятті інвестиційних або фінансових рішень класики рекомендують використовувати цей метод для тестування існуючих альтернатив, щоб відповідати певним критеріям. Наприклад, рекомендується використовувати систему критеріїв для оцінки переваг і недоліків позик і капіталу в кожному випадку. До типових критеріїв класичної теорії належать:

- 1) походження та умови повернення капіталу;
- 2) вартість капіталу;
- 3) законодавчі обмеження;
- 4) здатність контролювати і брати участь у рішеннях;
- 5) ризик об'єктів інвестування;
- 6) податкові та фінансові зобов'язання.

Класичні ідеї отримали подальший розвиток у неокласичній творчості. Підтримуючи класичний науковий підхід, заснований на зовнішніх аналізах і припущеннях балансу ринку, неокласисти значною мірою формують висновки

щодо суб'єктивних тверджень. Неокласична теорія управління фінансами підприємств аналізує процеси, що відбуваються на ринку капіталу і базується на ідеальній ринковій гіпотезі, яка існує за таких основних умов:

- 1) нейтральний вплив оподаткування та інших обмежувальних факторів, передбачених державним регулюванням економіки;
- 2) на товарному та капітальному ринках переважає досконала конкуренція;
- 3) рівний доступ всіх учасників ринку до інформації про економічні процеси, що відбуваються на ринку;
- 4) діяльність усіх учасників ринку раціональна і спрямована на максимізацію власної вигоди.

Згідно з неокласикою, вартість фінансових інструментів залежить від двох основних параметрів: Ризику і прибутковості. Співвідношення між цими параметрами оцінюється безпосередньо на ринку капіталу. Представники неокласичного підходу відстоюють автономію у прийнятті рішень щодо фінансування та інвестицій. Вони видобуваються з реального існування таких установ, як банківські установи, страхові компанії, інші фінансові посередники, а також з інститутів банкрутства.

Неокласики не бачать суттєвої різниці між використанням різних форм фінансів і не пояснюють ефект юридичної форми економічної організації на фінансову діяльність суб'єктів господарювання.

Важливим недоліком неокласичної теорії є те, що вона не розглядає існування різних установ, включаючи фінансових посередників, різних форм фінансування і різних форм організації бізнесу.

На відміну від неокласичної неоінституціональна теорія фінансів вивчає діяльність окремих інститутів і фінансові відносини, які виникають між ними в складних і взаємовигідних відносинах. Характеризується більш високим рівнем об'єктивності та практичного значення.

Заперечуючи існування ідеального ринку капіталу, неоінституційні лідери виступають за необхідність фінансових посередників, використання різних форм організації бізнесу і різних видів фінансування. Значною мірою

неінституціональна теорія пояснює наслідки нерівного доступу до інформації для учасників фінансових відносин і використання, в їх інтересах, переваги надання інформації сторонам з доступом до інформації. [30].

Зокрема, виконуючи функцію координації та комунікації між учасниками ринку капіталу, фінансові посередники можуть бути залучені до пошуку осіб, які бажають брати участь у фінансуванні зобов'язання, у тому числі на основі кредитних відносин або на основі відносин власності. Активність фінансових посередників також зменшує асиметрію інформації, оскільки професійні учасники ринку капіталу мають більший доступ до інформації про діяльність об'єктів інвестування, ніж безпосередні інвестори. Це дає можливість краще оцінити, на відповідному професійному рівні, ризик фінансових відносин з компаніями, що перебувають під загрозою кризи. Залежно від рівня кризової загрози оцінка ризику здійснюється в процесі аналізу кредитоспроможності, прогнозування банкрутства або оцінки поведінки боржника.

Можливість використання висновків теорії фінансового посередництва як елементу теоретичного забезпечення фінансової діяльності суб'єктів господарювання підтверджується практикою, яка свідчить про те, що ринок капіталу, у присутності фінансових посередників, діє набагато ефективніше, ніж за відсутності їх [22]. Тому існує співвідношення між ефективністю фінансових посередників, повною функціональністю їх функцій і фінансовим становищем суб'єктів господарювання.

1.2. Основні завдання дослідження фінансовою діяльністю підприємства

У нормативно-правових актах, у науково-практичній літературі, безпосередньо в контексті фінансово-господарської діяльності підприємств, їх фінансова звітність є ефективною відповідно до визначень «фінансової діяльності», «інвестиційної діяльності» та «операційної діяльності» суб'єктів господарювання. Для того, щоб створити каталог функціональних завдань

фінансових служб підприємства і чітко визначити ці поняття, необхідно вивчити господарське значення кожного з них.

Згідно з П(С)БО інвестиційна діяльність передбачає купівлю-продаж основних засобів та фінансових інвестицій, які не входять до грошових еквівалентів. Тому ця діяльність передбачає ефективне інвестування позикового капіталу. В цілому, інвестиції означають всі види інтелектуальної власності та цінності, які вкладаються в підприємництво та іншу діяльність, що призводить до прибутку [8].

Грошові потоки від інвестиційної діяльності визначаються на основі аналізу змін позицій наступних розділів балансу: основні засоби; поточні фінансові інвестиції.

Типовими прикладами грошового потоку в результаті інвестиційної діяльності є: придбання фінансових інвестицій, основних засобів, комплексів нерухомості; відсотків і дивідендів; нейтралізація

На практиці, інвестиції часто ідентифікуються лише як довгострокові інвестиції, тобто інвестиції в довгострокові активи, включаючи витрати на придбання основних засобів, права бізнесу, дослідження і розвиток, витрати на розробку, навчання персоналу; маркетинг та інші. Таке тлумачення інвестицій не враховує існування поточних фінансових інвестицій, які є короткостроковими інвестиціями. Тому під вкладенням можна розуміти всі вклади компанії, зроблені з метою підвищення вартості її майна. Деінвестиція — це повернення заморожених коштів у певні об'єкти власності. Вони можуть бути досягнуті шляхом продажу або ліквідації фінансових інвестицій, основних засобів, комплексів нерухомості.

Операційна діяльність — основна діяльність підприємства, пов'язана з виробництвом і продажем продукції, яка є основним призначенням підприємства і забезпечує основну частину його доходу, а також інших видів діяльності, які не підпадають під категорію інвестиційної або фінансової діяльності.

Виходячи з систематизації грошових потоків в результаті операційної діяльності, визначають операційний потік, який часто є основним джерелом

фінансування для підприємства. Надлишковий грошовий потік від операційних витрат є основою для забезпечення стабільної ліквідності підприємства та отримання коштів із зовнішніх джерел.

Інвестиційно-операційний успіх можливий лише за умови надійних фінансових коштів, тобто достатнього капіталу. Мобілізація фінансових ресурсів підприємства, необхідних для виконання покладених на нього планових завдань, називається фінансуванням. З іншого боку, система використання різних форм і методів фінансового забезпечення роботи підприємств і досягнення їх цілей називається фінансовою діяльністю [16].

Фінансова діяльність — це діяльність, що призводить до зміни розмірів та структури власного капіталу та боргу. Таким чином, основним змістом фінансової діяльності є фінансування компанії. [8].

Фінансовий активність має вирішальний вплив на процеси визначення вартості компанії. Таким чином, оптимізація структури капіталу призводить до скорочення витрат на його залучення і створює фінансову основу для успішної операційної та інвестиційної діяльності.

У теорії та практиці зміст фінансової діяльності часто інтерпретується ширше, ніж фінансування. У широкому сенсі під фінансовою діяльністю розуміють усі заходи, що стосуються мобілізації капіталу, його використання, зростання та прибутковості. Іншими словами, фінансова діяльність охоплює весь спектр функціональних завдань, що виконуються фінансовими послугами компанії, і пов'язаних з фінансуванням, інвестиційною діяльністю та фінансовою підтримкою операційної діяльності суб'єкта господарювання.

Процес фінансового управління на підприємстві характеризується поняттям «фінансовий менеджмент». Він охоплює такі основні етапи: планування, управління, контроль. Фінансове управління — навмисне управління всіма грошовими потоками на підприємстві, тобто процес управління створенням, розподілом і використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання для досягнення фінансово-економічних цілей підприємства.

Відповідно до сучасних тенденцій у фінансових науках, найвищою фінансово-економічною метою управління є підвищення вартості підприємства та доходу його власників.

Зміст фінансового менеджменту полягає в розробці управлінських рішень з метою використання фінансового механізму найефективнішим способом досягнення тактико-стратегічних цілей підприємства. Основні цілі фінансового управління можна розглядати як частину класичного трикутника цілей управління [15]: Забезпечення платоспроможності; максимізації прибутковості; мінімізації ризиків.

Виходячи з функцій фінансових компаній (створення фінансових ресурсів, розподіл і використання їх; контроль за створенням і використанням фінансових ресурсів), ми можемо виділити три основні функціональні блоки управління фінансами: Фінансування; оптимізація інвестиційної і операційної діяльності (управління активами); фінансовий контроль.

Незадовільне управління грошовим потоком підприємству може бути визначено з наступних причин: Нестійка платоспроможність; значні суми залишків поточних рахунків; відсутність фінансового планування; збитки у вигляді біржових розбіжностей; наявність видатних претензій тощо

Функціональні одиниці фінансового управління тісно пов'язані між собою і утворюють повну систему функцій фінансового управління. Пріоритетом фінансового менеджера є функціональний блок завдань, пов'язаних з фінансуванням підприємства, оскільки за відсутності фінансових ресурсів неможливо виконувати інші функціональні завдання, в тому числі пов'язані з виконанням оперативно-інвестиційної діяльності. Однак рішення про залучення коштів має прийматися лише за наявності ефективних проектів для їх використання та розрахунку потреб капіталу. У процесі управління фінансовими потоками компанії повинні створюватися пункти, відображені на балансі, звіті про фінансові результати, звіті про рух грошових коштів та інші звіти. Ці позиції повинні відповідати принципу узгодженості в рішеннях про підняття і використання капіталу.

Узгоджуються обсяги залучення та використання капіталу протягом конкретних періодів, повернення інвестицій та вартість капіталу, а також інвестиційних та фінансових ризиків.

Рішення щодо інвестиційних проектів повинні прийматися лише там, де рентабельність інвестицій перевищує вартість залучення капіталу з ефективними інструментами управління ризиками. Інструменти координації або координації фінансових рішень, фінансового планування, контролю ефективності розвитку капіталу, управління ризиками, пов'язаними з функціональним блоком завдань 'Фінансовий контроль' є своєрідним зв'язком між функціями залучення та використання фінансових ресурсів.

В умовах забезпечення безкризової експлуатації підприємств вони досить часто діють в теорії і практиці з поняттям «кризовий фінансовий менеджмент». Антикризовий фінансовий менеджмент — один із напрямків фінансового менеджменту, основним завданням якого є організація фінансової діяльності на підприємстві з урахуванням можливості запобігання та виходу з фінансової кризи. Антикризовий фінансовий менеджмент повинен базуватися на функціональних і методологічних інструментах контролю, а також повинен враховувати вимоги законодавства про банкрутство. Особливу увагу в процесі організації антикризового менеджменту приділено впровадженню ефективних методів прогнозування засобів банкрутства та запобігання фінансових криз [9.10]. У кризових організаціях існують три основні блоки проблем, з якими стикаються фінансові послуги:

- 1) прогноз банкрутства та оцінка реабілітаційної спроможності підприємства;
- 2) проблеми фінансування;
- 3) вибір найбільш пріоритетних напрямів використання обмежених фінансових ресурсів.

Прийняття правильних рішень ускладняється, з одного боку, наявністю багатьох альтернатив у виборі методів прогнозування банкрутства, джерел фінансових ресурсів і напрямів їх використання, а з іншого — значною кількістю

обмежуючих факторів: брак часу, високий ризик, умови капіталу і багато іншого. Це є причиною складності ефективного антикризового управління організацією фінансової діяльності.

1.3. Фінансовий стан підприємства та методи його оцінки

Фінансове становище підприємства — це складне поняття, яке виникає внаслідок взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, що визначається сукупністю факторів виробництва та економіки, і характеризується системою моделей, методів та показників, що відображає наявність, розташування та використання фінансових ресурсів.

Фінансове становище підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. По-перше, постійне виробництво і продаж якісної продукції сприяє поліпшенню фінансового стану компанії [11].

Під фінансовим становищем починань розуміють ступінь забезпечення його фінансовими ресурсами, необхідними для ефективної господарської діяльності, а також своєчасну виплату грошових коштів за своїми зобов'язаннями. Це відображає загальну ефективність управління фінансовими ресурсами з точки зору витрат.

Фінансове становище підприємства визначається такими елементами:

- 1) рентабельність підприємства;
- 2) оптимальний розподіл прибутку, що залишився в розпорядженні зобов'язання після сплати податків і обов'язкових платежів;
- 3) наявність власних фінансових ресурсів не тільки на мінімальному рівні, необхідному для організації виробничого процесу та виробничого процесу;
- 4) раціональне виділення нерухомих і відновлюваних коштів;
- 5) платоспроможність та ліквідність.

Як завжди, чим вищий обсяг виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і їх менша вартість, тим більша рентабельність підприємства, і це позитивно позначиться на його фінансовому статусі.

Навпаки, нерегулярні виробничі процеси, погіршення якості продукції, труднощі їх реалізації призводять до зменшення кількості коштів на рахунках компанії, що погіршує її платоспроможність.

Існує також зворотний зв'язок, оскільки відсутність коштів може призвести до перебоїв у постачанні матеріальних ресурсів і тому у виробничому процесі.

Фінансове становище підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності, чим вище виробництво та виконання робіт і послуг, тим менша їх вартість, чим вища рентабельність і чим вищий прибуток, тим краще матеріальне становище підприємства. Навпаки, внаслідок невиконання плану виробництва і продажу, витрати на виробництво, роботи, послуги, доходи і прибутки зменшуються і в результаті фінансове становище компанії з урахуванням платоспроможності погіршується.

Всі користувачі фінансової звітності зацікавлені в об'єктивній оцінці фінансової ситуації, яка поділяється на три основні групи в міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, а саме:

- 1) особи, які безпосередньо займаються бізнесом на відповідному підприємстві;
- 2) особи, які не працюють на підприємстві, але мають безпосередній фінансовий інтерес до діяльності (наприклад, акціонери);
- 3) фізичні особи, що мають непрямий фінансовий інтерес до цієї діяльності, а саме податкові органи, біржі, що займаються купівлею-продажем цінних паперів, органи, що контролюють ціни, експорт та імпорт, профспілки, преса та інші [25].

Фінансова діяльність має бути зорієнтована на організацію систематичного прийняття та ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання обліково-кредитної дисципліни, досягнення раціональних відносин

між власними та позиченими коштами, фінансову стабільність з метою ефективного управління підприємством.

Це визначає необхідність і практичне значення систематичної оцінки фінансового стану компанії, що є дуже важливим для її стабільної роботи.

Таким чином, фінансова ситуація є однією з найважливіших характеристик кожного підприємства.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів, підвищення рентабельності виробництва та посилення комерційних розрахунків як основи для стабільної діяльності компанії та виконання зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Основними напрямками фінансового аналізу є інформаційна підтримка компанії, яка приймає відповідні рішення щодо трьох основних видів діяльності:

- 1) експлуатаційна діяльність (управління фінансовими показниками, поточна політика прибутку, ефективне використання фінансових ресурсів);
- 2) фінансова діяльність (управління джерелами навчання та розподілу фінансових ресурсів, управління пенсією тощо);
- 3) інвестиційна діяльність (структура, обсяг і склад активів компанії, підбір і реалізація інвестиційних проектів).

Фінансове становище підприємства має систематично та всебічно оцінюватися з використанням різних методів, методів та методів аналізу. Це дозволить критично оцінити фінансові результати компанії як зі статичної точки зору на певний період, так і з динамічної точки зору – на декілька періодів; визначення точок болю у фінансовій діяльності та способи більш ефективного та раціонального їх розподілу [23].

Неефективне використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, отже, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції; невиконання плану прибутку, зниження прибутковості компанії, загроза економічних санкцій.

Аналіз фінансової ситуації є частиною загального аналізу бізнесу підприємства, який складається з двох взаємопов'язаних розділів: фінансовий аналіз та управління.

За організаційними формами аналізу розрізняють два основні види фінансового аналізу: Внутрішній і зовнішній, характеристики цих аналізів, що представлені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 - Основний зміст зовнішнього та внутрішнього аналізів

Основний зміст зовнішнього фінансового аналізу в основному складається з аналізу:	Основним змістом внутрішнього аналізу фінансового стану підприємства є аналіз
показників прибутку	майна (капіталу) підприємства та впливу його використання на фінансовий стан підприємства;
показників рентабельності	самоокупності підприємства
фінансового стану, ринкової стійкості, ліквідності балансу, платоспроможності підприємства	комплексна оцінка фінансового стану підприємства
ефективності використання позикового капіталу	фінансової стійкості та стабільності підприємства
економічної діагностики фінансового стану підприємства і рейтингової оцінки емітентів	динаміки прибутку та рентабельності підприємства і факторів, що на них впливають
	ділової активності підприємства
	кредитоспроможності підприємства
	ефективності використання власних та залучених фінансових ресурсів
	ліквідності та платоспроможності підприємства

Внутрішні аналізи проводять фахівці самого підприємства.

Зовнішній аналіз здійснюється через аналізи, які є третіми особами компанії і не мають доступу до її внутрішньої інформаційної бази. З цієї причини такий аналіз є більш формальним і загальним. Відмінність змісту зовнішнього і внутрішнього аналізу пов'язана також з різницею між завданнями, що виконуються цими двома типами аналізу [25].

Таким чином, зовнішній і внутрішній фінансовий аналіз відрізняється:

1) якщо для зовнішнього фінансового аналізу – це підприємство та його ділові партнери, то для внутрішнього – тільки підприємство;

2) якщо зовнішній фінансовий аналіз є публічною фінансовою звітністю, то внутрішній облік — управлінський облік і звітність;

3) якщо результати зовнішнього фінансового аналізу відкриті, результати внутрішньої торговельної таємниці;

4) якщо держава встановлює їх відповідно до зовнішнього фінансового аналізу, то суспільство є суспільством для внутрішнього.

Повний та тематичний фінансовий аналіз підприємства виділяється за обсягом дослідження:

1) повний фінансовий аналіз проводиться з метою всебічного вивчення всіх аспектів фінансової діяльності підприємства;

2) тематичний фінансовий аналіз обмежується вивченням окремих аспектів фінансової діяльності підприємства. Предметом такого аналізу може бути ефективність використання активів підприємства або фінансових ресурсів з окремих джерел, рівень фінансової стабільності та платоспроможності підприємства, оптимальна фінансова структура капіталу тощо

Залежно від об'єкта аналізу можуть виділитися такі види аналізу:

1) аналіз фінансової діяльності підприємства в цілому. У процесі такого аналізу предметом дослідження є фінансова діяльність починання як такого, без відокремлення його різних структурних підрозділів та підрозділів;

2) аналіз фінансової діяльності окремих структурних підрозділів та підрозділів. Цей аналіз в основному базується на результатах внутрішнього аналізу починання;

3) аналіз індивідуальних фінансових операцій. Предметом такого аналізу можуть бути окремі операції, пов'язані з коротко- або довгостроковими фінансовими інвестиціями, з фінансуванням окремих реальних проектів [22].

Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства створила певні методи та методи для його реалізації. (табл. 1.2). Прогнозний фінансовий аналіз здійснюється компанією на основі прогнозних або очікуваних даних, що порівнюються з даними відповідного звітного періоду. Це дозволяє більш глибокий і повніший аналіз майбутнього фінансового стану і фінансових

результатів компанії, ніж попередні і поточні, оскільки він заснований на звітних матеріалах і також дозволяє прогнозувати майбутню діяльність компанії.

Таблиця 1.2 - Основні прийоми аналізу фінансового стану підприємства

Вид аналізу	Зміст аналізу
горизонтальний (часовий) аналіз	порівняння кожної позиції звітності з відповідним показником за попередній період
вертикальний (структурний) аналіз	визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат
трендовий аналіз	порівнювання кожної позиції звітності з відповідними показниками за кілька попередніх періодів та визначення тренду — основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів (за допомогою тренду здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогнозний аналіз фінансового стану);
аналіз відносних показників (коефіцієнтів)	розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників
порівняльний аналіз	внутрішньогосподарський аналіз різних показників звітності самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної фірми проти показників конкурентів або середньогалузевих та середніх показників;
факторний аналіз	визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і оберненим (синтез), коли його окремі елементи об'єднують у загальний результативний показник

Безперервний фінансовий аналіз проводиться під час поточної фінансової діяльності для швидкого впливу на результати фінансової діяльності. Як завжди, це обмежується коротким періодом (місяць, квартал).

Предметом фінансового аналізу підприємства є фінансові ресурси, їх створення та використання. Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства можуть бути використані різні методи - об'єктивна оцінка та ідентифікація його на основі потенційних можливостей підвищення ефективності створення та використання фінансових ресурсів.

Метод фінансового аналізу — сукупність науково-методичних інструментів, а також принципів для вивчення фінансового стану підприємства [29].

В економічній теорії і практиці існують різні класифікації методів економічного аналізу в цілому, і особливо фінансового аналізу.

Перший рівень класифікації розрізняє неформальні та формалізовані методи аналізу. Неформальні методи аналізу ґрунтуються на описі аналітичних процедур на логічному рівні, а не на жорстких взаємних зв'язках та аналітичній залежності. До неформальних методів належать: Експертні оцінки та сценарії; психологічні; морфологічні; порівняльні; система показників; побудова аналітичної системи таблиць. Ці методи характеризуються певною суб'єктивністю, оскільки вони мають велике значення для інтуїції, досвіду і знань аналітика.

Формалізовані методи фінансового аналізу включають ті, що базуються на жорстких формальних аналітичних зв'язках, тобто методах: Підвищення ланцюга; арифметичних відмінностях; рівновазі; ізольованому впливі факторів; відсоткових числах; диференціальному; логарифмічному; інтегральному; простий і складний інтерес; зниження.

У процесі фінансового аналізу широко використовуються традиційні методи економічної статистики (середні і відносні значення, угруповання, графи, індексні, елементарні методи обробки часових ліній), а також математичні і статистичні методи (кореляційний аналіз, дисперсний аналіз, факторний аналіз, основний компонентний метод).

Використання видів, методів аналізу для конкретних цілей дослідження фінансового стану підприємства в цілому є методологією і методами аналізу.

Фінансовий аналіз проводиться через різні моделі, що дозволяють структурувати і визначати зв'язки між ключовими показниками. Існує три основні типи моделей, які використовуються в процесі аналізу фінансового стану підприємства: Описові, прогнозні та нормативні.

Опис моделей є основним інструментом оцінки фінансового стану підприємства. До них відносяться: Побудова системи балансу; представлення фінансової звітності в різних аналітичних розділах; аналіз вертикальної та горизонтальної звітності; аналітична система факторів; аналітичні записки для

звітності. Описані моделі базуються на використанні інформації у фінансовій звітності.

Прогнозні моделі є прогнозними і прогнозними моделями. Вони використовуються для прогнозування доходів і прибутків компанії, майбутнього фінансового стану. Найбільш поширеними з них є: Розрахунок критичної точки обсягу продажів, побудова прогнозованих фінансових звітів, моделі динамічного аналізу (жорстко визначені фактори та регресійні моделі). Фінансовий аналіз багато в чому базується на використанні сильно визначених фактор моделей [12].

Таким чином, при розгляді фінансового стану підприємства можуть бути використані різні методи та моделі аналізу, їх кількість та ширина залежать від конкретних цілей аналізу та визначаються кожного разу цілями.

Висновки до розділу 1

У першій частині газети враховуються теоретико-методичні основи управління фінансовою діяльністю підприємства. Таким чином, були визначені цілі фінансової діяльності і встановлено, що фінансова діяльність, орієнтована на створення та оптимізацію джерел фінансування, є важливим напрямком роботи в компанії.

Фінансова діяльність — це діяльність, що призводить до зміни розмірів та структури власного капіталу та боргу (що не є результатом операційної діяльності). У вузькому сенсі основним змістом фінансової діяльності є фінансування компанії. У широкому сенсі під фінансовою діяльністю розуміють усі заходи, що стосуються мобілізації капіталу, його використання, зростання (збільшення вартості) та прибутковості. Це означає, що фінансова діяльність (в широкому сенсі) включає в себе весь комплекс функціональних завдань, які виконуються фінансовими послугами підприємства і пов'язаних з фінансуванням, інвестиційною діяльністю і фінансовим забезпеченням операційної діяльності суб'єкта господарювання.

Процес фінансового управління на підприємстві характеризується поняттям «фінансовий менеджмент». Фінансове управління — навмисне управління всіма грошовими потоками на підприємстві, тобто процес управління створенням, розподілом і використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання для досягнення фінансово-економічних цілей підприємства.

Особливу увагу в теоретичній частині роботи було приділено вивченню фінансової ситуації та методів її оцінки. Враховуються особливості фінансової ситуації, вид отримання, методи і моделі аналізу, їх кількість і обсяг. Узагальнюючи теоретичні аспекти, встановлено, що фінансова діяльність об'єктивно є одним з найважливіших моментів роботи кожного підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ВІСТ-СЕРВІС»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Віст-Сервіс»

ТОВ «Віст-Сервіс» є юридичною особою з моменту своєї державної реєстрації. Має власний баланс, розрахунковий, валютні й іншого рахунку в банках, фірмову марку й торговельний знак, які затверджені зборами засновників і зареєстровані відповідно до діючого законодавства.

Метою діяльності підприємства є: одержання прибутку шляхом використання майна, здійснення виробничо-господарської, комерційної й іншої діяльності, у порядку й відповідно до діючого законодавства України .

Товариство здійснює свою діяльність відповідно до діючого законодавства, Уставу і внутрішнім Положенням. Основний вид діяльності неспеціалізована оптова торгівля, а також підприємство може займатися діяльністю як посередник у торгівлі товарами широкого асортименту, пакування, роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах, вантажний автомобільний транспорт, надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів

Майно ТОВ складається з основних і оборотних коштів, а так само матеріальних і нематеріальних цінностей, вартість яких відображається в балансі підприємства.

Товариство має круглу печатку, штампи й фірмовий бланк.

Статутний фонд підприємства поділений між засновниками відповідно до внесених часток. Товариство має право змінювати розмір статутного фонду.

Управління ТОВ «Віст-Сервіс» здійснюється виконавчим директором, затвердженим на зборах засновників.

Товариство здійснює оперативний, бухгалтерський і податковий облік результатів своєї діяльності, а так само веде статистичну звітність і подає її у встановленому порядку й обсязі органам державної статистики.

Організацією фінансової діяльності на підприємстві займається фінансова служба. Під фінансовою службою підприємства розуміється самостійний структурний підрозділ, що виконує певні функції в системі організації діяльності підприємства. Фінансова служба підприємства є частиною єдиного механізму управління економікою підприємства, а тому вона тісно пов'язана з іншими службами підприємства. На підприємстві Віст-Сервіс фінансова служба представлена спеціальною фінансовою групою, що входить до складу бухгалтерії. За кожним працівником, що входять до фінансової групи, закріплені окремі ділянки фінансової роботи. Нормальна безперебійна діяльність підприємства забезпечується не лише ефективною організаційною структурою та якісним виконанням відповідними підрозділами своїх функцій, а й рівнем забезпеченості підприємства усіма необхідними засобами діяльності. В процесі функціонування підприємства величина і склад активів та джерел їх формування змінюється, тому для отримання загальної уяви про якість цих змін необхідно провести аналіз майнового стану підприємства.

2.2. Аналіз основних економічних показників діяльності підприємства

Доцільно використовувати методи горизонтального і вертикального аналізу для аналізу змін у власності підприємства за останні три роки.

Горизонтальний аналіз дозволяє виявити тенденції змін окремих пунктів та їх груп, що входять до бухгалтерської звітності. Горизонтальний аналіз — це обчислення абсолютного і відносного відхилення на кожній статті балансу. Абсолютне відхилення обчислюється як різниця між даними в кінці періоду і початку періоду, для якого виконується аналіз. Відносне відхилення обчислюється як відсоток через абсолютне відхилення від даних на початку періоду (або для попереднього періоду).

Горизонтальний аналіз майнового стану підприємства протягом 2020-2022 р.р. наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Аналіз майнового стану підприємства за 2020-2022 роки

Статті балансу	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Необоротні активи	0,9	0,9	0,9	0	0	0	0
Оборотні активи	233,1	235,4	235	2,3	0,98	-0,4	-0,16
Запаси	141	102,4	165,8	-38,6	-27,37	63,4	61,91
дебіторська заборгованість	86,1	130	68,8	43,9	50,98	-61,2	-47,07
грошові кошти та їх еквіваленти	6	3	0,4	-3	-50	-2,6	-86,66
Майно разом	234	236,3	235,9	2,3	0,98	-0,4	-0,16

Наочно динаміка основних статей активу балансу ТОВ «Віст-Сервіс» за 2020 – 2022 р.р. представлена на рис. 2.1.

Структуру майна та динаміку її змін протягом періоду, що аналізується, а саме – 2020-2022 р.р., найкраще відображає вертикальний (структурний) аналіз активу балансу. Вертикальний аналіз активу балансу підприємства наведено у табл. 2.2.

Таким чином, проаналізувавши майно підприємства за методом горизонтального та вертикального аналізу можна зробити висновки, що основну частину займають оборотні активи.

Протягом 2020-2022 р.р. загальна сума оборотних активів залишається незмінною, що характеризує підприємство з позитивної сторони, так як оборотні активи відрізняються високою мобільністю, переходячи з одного стану в інше.

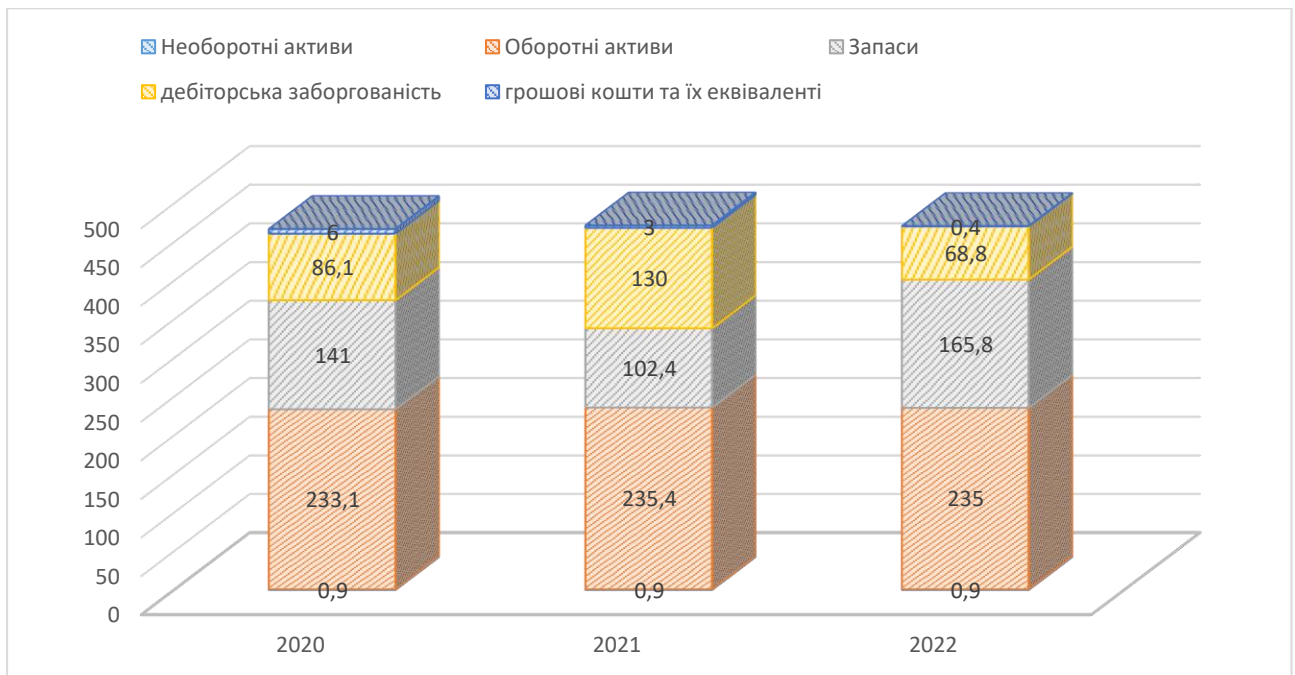

Рис. 2.1 - Структура активу балансу ТОВ «Віст-Сервіс»

Таблиця 2.2 - Вертикальний аналіз активу балансу підприємства за 2020-2022 роки

Статті балансу	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Необоротні активи	0,003	0,003	0,003	0	-0,97	0	0,16
Оборотні активи, в т.ч.	0,99	0,99	0,99	0	0	0	0
Запаси	0,60	0,43	0,70	-0,16	-28,08	0,27	62,18
дебіторська заборгованість	0,36	0,55	0,29	0,18	49,51	-0,25	-46,98
грошові кошти та їх еквіваленти	0,02	0,01	0,001	-0,01	-50,48	-0,01	-86,64
Майно разом	234	236,3	235,9	2,3	0,98	-0,4	-0,16

Основні тенденції у зміні структури основних статей оборотних активів ТОВ «Віст-Сервіс» наочно представлені на рис.2.2.

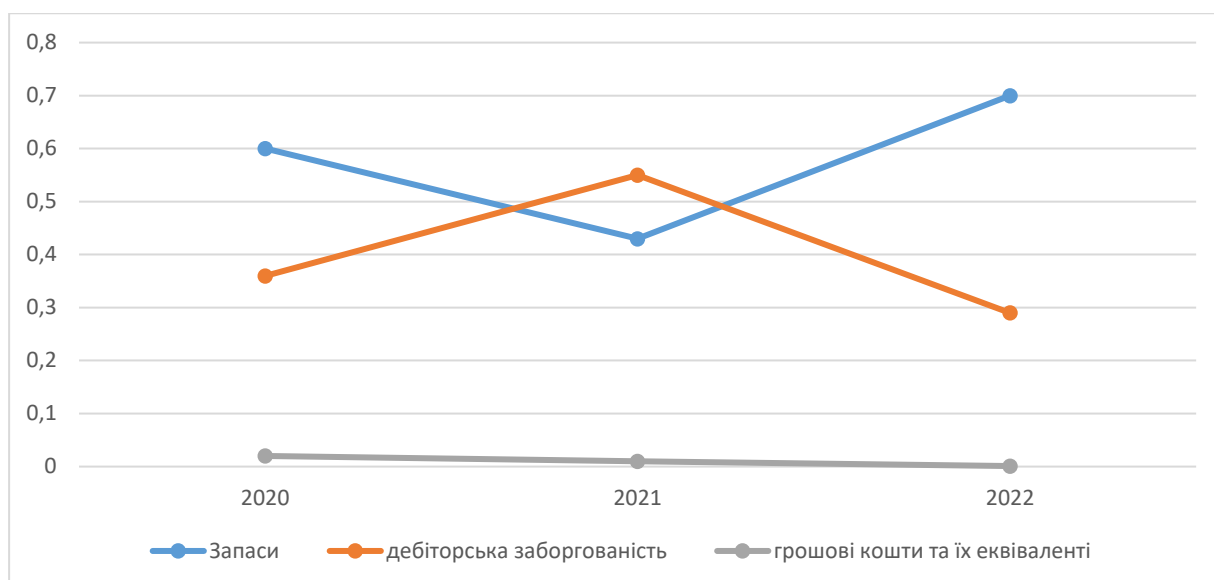

Рис. 2.2 - Динаміка питомої ваги оборотних активів балансу ТОВ «Віст-Сервіс» за 2020-2022 роки

Необхідно звернути увагу на високий показник дебіторської заборгованості: в 2021 році складає найвищий показник - 130 тис. грн., в 2020 – 86,1 тис. грн., в 2022 - 68,8 тис. грн., тобто можна зробити висновки, що підприємство не ефективно організувало роботу по забезпеченню фінансових надходжень за свою продукцію та надані послуги.

Одним з найважливіших показників діяльності компанії є капітал компанії, тому доречно провести її детальний аналіз.

Капітал — це кошти, які доступні суб'єктам господарювання з метою здійснення бізнесу з метою отримання прибутку. Капітал підприємства формується як за рахунок власних джерел, так і за рахунок запозичених джерел. З огляду на економічну суть капіталу компанії необхідно спочатку виділити такі характеристики:

1. основним чинником виробництва є капітал підприємства. В економічній теорії виділяють три основні фактори виробництва, які забезпечують господарську діяльність підприємств виробництва: Капітал, земля та інші природні ресурси, трудові ресурси. У системі цих факторів виробництва капіталу вона має пріоритетну роль, оскільки об'єднує всі фактори в одному виробничому комплексі.

2. Капітал описує фінансові ресурси підприємства, які генерують дохід. У цій якості капітал може приходити від фактора виробництва – у вигляді позикового капіталу, що забезпечує формування доходів компанії не у сфері операційного виробництва, а у фінансовій сфері її діяльності

3. Основним джерелом добробуту її власників є капітал. Вона забезпечує необхідний рівень цього добробуту як зараз, так і в майбутньому. Сучасний період виживання частини капіталу залишає свою структуру і орієнтований на задоволення нинішніх потреб своїх власників . Накопичена частина покликана задовольнити потреби своїх власників у період перспективи, тобто сформуванню рівень їх майбутнього процвітання.

4 капітал компанії є основною мірою її ринкової вартості. По-перше, власний капітал компанії, який визначає обсяг її чистих активів, знаходиться в цій якості. При цьому вартість капіталу, що використовується починає, характеризує потенціал залучення позичених коштів, що забезпечує додатковий прибуток. У поєднанні з іншими, менш значущими факторами, це складає основу для оцінки ринкової вартості підприємства.

5. Динаміка капіталу компанії є найважливішим критерієм ефективності її економічної діяльності. Можливість швидкого зростання капіталу характеризує високий рівень формування та ефективності розподілу прибутку компанії, її здатність підтримувати фінансовий баланс за рахунок внутрішніх джерел. При цьому зменшення обсягу акціонерного капіталу, як правило, є результатом неефективної та нерентабельної діяльності підприємства. [30]

До його складу входять статутний капітал, накопичений капітал (резервний і додатковий капітали, нерозподілений прибуток) та інші надходження (цільове фінансування, благодійні пожертвування тощо). Складові власного капіталу показують суму, яку власники (засновники) передали в розпорядження підприємства як внески чи залишили у формі нерозподіленого прибутку, або суму, що її підприємство одержало у своє розпорядження ззовні (від інших підприємств) без повернення.[31]

Власний капітал це основа для визначення фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості та стабільності.[30]

Аналіз капіталу в роботі проведено за методиками горизонтального та вертикального аналізу.

Таблиця 2.3 - Горизонтальний аналіз власного капіталу підприємства за 2020-2022 роки

Статті балансу	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Зареєстрований капітал	55,1	55,1	55,1	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	110	118	140,2	8	7,27	22,2	18,81
Усього капіталу	165,1	173,1	195,3	8	4,84	22,2	12,82

Із табл. 2.3. видно, що сума зареєстрованого капіталу протягом 2020-2022 р.р. є сталою, і загальна сума власного капіталу підприємства зростає за рахунок нерозподіленого прибутку (рис. 2.3.)

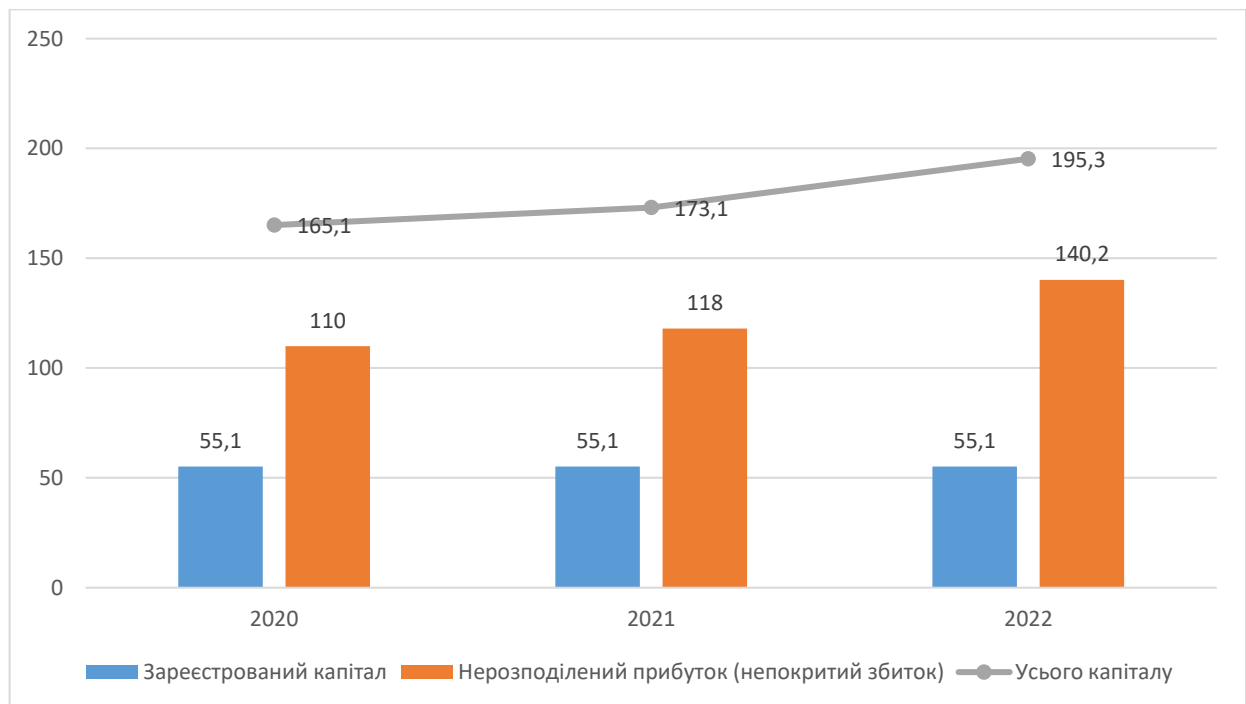

Рис. 2.3 - Динаміка складових власного капіталу підприємства у 2020-2022 роки

Аналіз структури власного капіталу ТОВ «Віст-Сервіс» за 2020-2022 р.р. проведено із застосуванням методики вертикального аналізу (табл. 2.4)

Таблиця 2.4 - Вертикальний аналіз власного капіталу підприємства за 2020-2022 роки

Статті балансу	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Зареєстрований(пайовий) капітал	0,33	0,32	0,28	-0,01	-4,62	-0,04	-11,36
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	0,67	0,68	0,72	0,01	2,31	0,04	5,30
Усього капіталу	165,1	173,1	195,3	8	4,84	22,2	12,82

Тенденції у зміні структури власного капіталу ТОВ «Віст-Сервіс» протягом 2020-2022 р.р. можна наочно дослідити на рис.2.4.

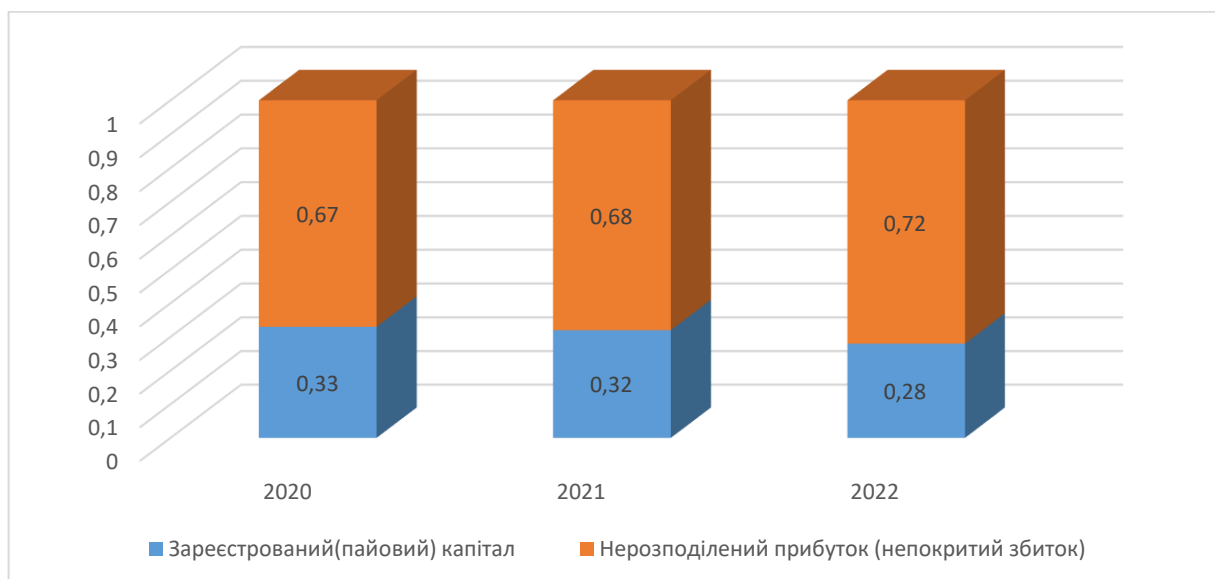

Рис. 2.4 - Динаміка структури власного капіталу підприємства у 2020-2022 роки

За результатами аналізу власного капіталу підприємства видно, що протягом 2020-2022 роки його обсяг має тенденцію до збільшення, причому основною статтею збільшення є нерозподілений прибуток підприємства.

Нерозподілений прибуток характеризує частку прибутку компанії, яка була отримана в попередній період і яка не використовувалася для споживання господарями і персоналом. Ця частина прибутку покликана реінвестувати в розвиток виробництва.

У підприємства немає капітальних інвестицій, довгострокових активів, існують тільки основні засоби, які незмінно займають 0,38 % балансу. В оборотних активах підприємства є запаси, які займають достатньо велику частину: в 2020 р. - 60,25 %, в 2021 - 43,33%, в 2022-70,28 %. Коливання обсягу дебіторської заборгованості в структурі оборотних активів: в 2020 році - 36,79; 2021р.-55,01; 2022 р. зменшується - 29,16%. Також невелику частину займають грошові кошти та їх еквіваленти: 2020р. - 2,56; 2021-1,26; 2022-0,16. Власний капітал підприємства займає домінуючу частину у загальному обсязі капіталу підприємства: 2020р. 70,55 ;2021-73,3; 2022-82,8 % ,з якого основну частину займає нерозподілений прибуток ,в 2020р.-47%; 2021-49,9%; 2022р. -59,4%, іншу частину власного капітал займає зареєстрований капітал. Довгострокових зобов'язань в балансі даного підприємства немає. Короткострокова заборгованість перед бюджетом, по страхуванню та оплаті праці загалом складають: у 2020р. - 29,44% ; 2021-26,7%; 2022-17,2%. Тобто підприємство здебільшого користується власними ресурсами і не майже не користується позиковими коштами.

За результатами фінансової звітності ТОВ «Віст-Сервіс» обсяг нерозподіленого прибутку підприємства в 2022 році порівняно з 2021 збільшився на 18,81 %, а в 2021 р. порівняно з 2020 - на 7,27%. Також, нерозподілений прибуток становить значну частину у структурі капіталу: в 2020 році - 67% від загального обсягу власного капіталу, а у 2022 – зріс до 72%. Це визначає напрямок подальшого дослідження з метою вироблення рекомендацій для підприємства щодо планування фінансових показників на наступні періоди.

Для того щоб дослідити фінансовий аналіз підприємства «Віст-Сервіс» необхідно провести горизонтальний аналіз. Це дасть змогу наочно представити

зміни, які склалися в основних статтях балансу та звітності фінансових результатів.

В горизонтальному аналізі фінансових результатів підприємства видно, що чистий дохід від реалізації має тенденцію до збільшення: якщо в 2020 р. розмір його складає 1824,5 тис. грн, то в 2022р.- 5269,5 тис. грн. Інших доходів у підприємства немає. Обсяг собівартості також має тенденцію до збільшення: у 2020 - 1303,5 тис грн.; у 2022р. - 3815,1 тис. грн.. Інші операційні витрати також зростають: у 2020 р.- 524 тис. грн., у 2022р. -1432,2 тис. грн..

Чистий дохід від реалізації зростає швидше, ніж загальні витрати підприємства, що є результатом у зростання обсягу чистого прибутку підприємства протягом аналізованого періоду, а саме: є в 2020 – збиток у розмірі 3 тис. грн., а в 2022 – прибуток у розмірі 22,2 тис. грн. Динаміку складових доходу підприємства можна наочно побачити на рис.2.5.

Таблиця 2.5 - Горизонтальний аналіз за 2020-2022 роки

Звіт про фінансові результати	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+-	%	+-	%
Чистий дохід від реалізації продукції	1824,5	2682	5269,5	857,5	46,99	2587,5	96,47
Інші операційні доходи							
Інші доходи							
Разом доходи	1824,5	2682	5269,5	857,5	46,99	2587,5	96,47
Собівартість реалізованої продукції	-1303,5	-1785	-3815,1	-481,5	36,93	-2030,1	113,73
Інші операційні витрати	-524	-889	-1432,2	-365	69,65	-543,2	61,10
Інші витрати							
Разом витрати	-1827,5	-2674	-5247,3	-846,5	46,32	-2573,3	96,23
Фінансовий результат до оподаткування	-3	8	22,2	11	-366,66	14,2	177,5
податок на прибуток							
Чистий прибуток(збиток)	-3	8	22,2	11	-366,66	14,2	177,5

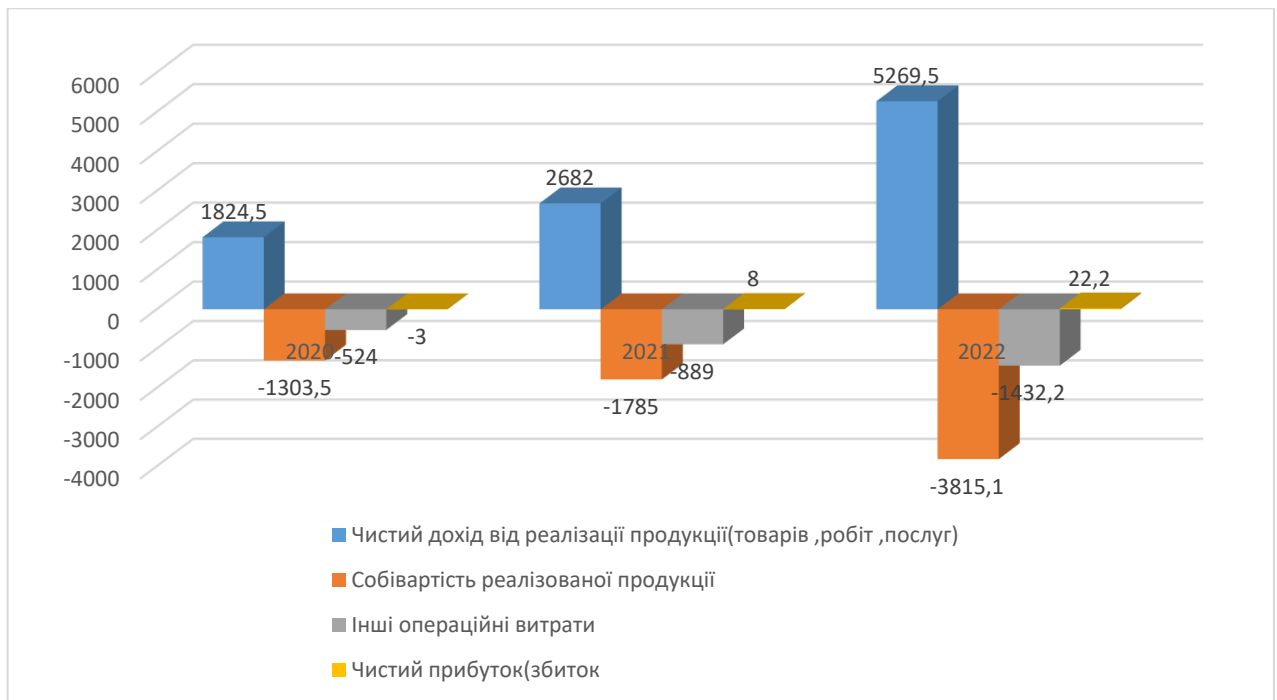

Рис. 2.5 - Динаміка фінансових результатів підприємства за 2020-2022 роки

Щодо фінансових результатів підприємства бачимо, що «Чистий дохід від реалізації продукції» дорівнює статті «Разом доходи» і обсяг складової «Чистий дохід» у загальній сумі доходу постійно збільшується, у 2020 р. він складає -1825 тис. грн., 2021р. - 2682 тис. грн., 2022р.- 5270 тис. грн., що вказує на позитивну динаміку результату фінансово-господарської діяльності підприємства. Підтвердженням цього є і тенденція до зростання чистого прибутку підприємства. З результатів розрахунків коефіцієнтів рентабельності, бачимо що рентабельність основного капіталу в 2022 році значно збільшилась .2022 рік - 24,6; 2021-8,8; 2020-0,3(що означає на 1 одиницю власного капіталу приходить 3 грн.). Тобто по результатам можна побачити, що підприємство спроможне збільшувати свій капітал. Так як підприємство фінансується тільки за рахунок свого капіталу, це важливий аспект аналізу. Також видно тенденцію збільшення рентабельності активів 2020р.-0,01; 2021р.-0,03;2022р.-0,09. Помітно виросла валова рентабельність продаж, якщо в 2020 р. вона була-0,2 , то в 2022- 0,27 ,що також позитивно впливає на діяльність підприємства. Зросла валова рентабельність виробництва 2020р.2,6; 2022р.-6,15.

Таблиця 2.6- Розрахунок показників рентабельності підприємства за 2020-2022 роки

Показник	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Рентабельність інвестицій (капіталу)							
Рентабельність сукупного капіталу (ROA)	0,01	0,04	0,12	0,03	300	0,08	200
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,01	0,04	0,12	0,03	300	0,08	200
Рентабельність позичкового капіталу (Rnn)	0,06	0,12	0,42	0,06	100	0,3	250
Рентабельність активів							
Рентабельність активів (Ra)	0,01	0,03	0,09	0,02	200	0,06	200
Рентабельність необоротних активів (Rnn)	0,3	8,8	4,6	8,5	2833,33	-4,2	-47,7
Рентабельність оборотних активів (Roo)	0,01	0,03	0,09	0,02	200	0,06	200
Рентабельність продаж							
Валова рентабельність продаж (GPM)	0,2	0,3	0,27	0,1	50	-0,03	-10
Чиста рентабельність продаж (NPM)	0,001	0,002	0,004	0,001	100	0,002	100

Також виходячи с попередніх розрахунків, можна побачити вплив факторів на рентабельність власного капіталу ,які представлені в табл. 2.7.

За результатами впливу факторів наочно видно, що найбільше підприємство фінансово залежне від власного капіталу: в 2020 р. цей показник дорівнює 1,1 , в 2021р.-1,4 , в 2022р.-1,3.

Динаміка показників показує, що загалом всі показники рентабельності збільшуються в 2020 році порівняно з 2022 р.. Тобто підприємство рентабельне і 2022 рік є вдалим для даного підприємства. Все це говорить про покращення ТОВ «Віст-Сервіс» використання відповідних ресурсів та управління ними.

Таблиця 2.7 - Зведена таблиця впливу факторів на рентабельність власного капіталу 2022-2020 роки

Показники впливу факторів	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Чиста рентабельність продаж	0,001	0,002	0,004	0,001	100	0,002	100
Ресурсовіддача	0	0	0	0	0	0	0
Коефіцієнт фінансової залежності	1,1	1,4	1,3	0,3	27,27	-0,1	-7,14
Всього (зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу)	1,101	1,402	1,304	0,301	27,33	-0,09	-6,99

Наступним кроком для аналізу фінансової діяльності є показник фінансової стабільності. Фінансова стабільність — стан фінансових ресурсів підприємства, їх структура, рівень гнучкості, в межах якого забезпечується фінансова незалежність і розвиток на основі збільшення прибутку і капіталу за умови прийняттого рівня ризику. Фінансова стабільність оцінюється за показниками рівня використання та стану необоротних активів; показниками використання оборотних коштів та показниками фінансової незалежності підприємства.

Таблиця 2.8 - Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості (капіталізації) підприємства 2020-2022 роки

Назва коефіцієнтів	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
К автономії	0,8	0,7	0,7	-0,1	-12,5	0	0
К залежності	1,1	1,4	1,3	0,3	27,27	-0,1	-7,14
Власний оборотний капітал	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87
К заборгованості	0,8	0,7	0,7	-0,1	-12,5	0	0
К маневреності	0,9	0,9	0,9	0	0	0	0

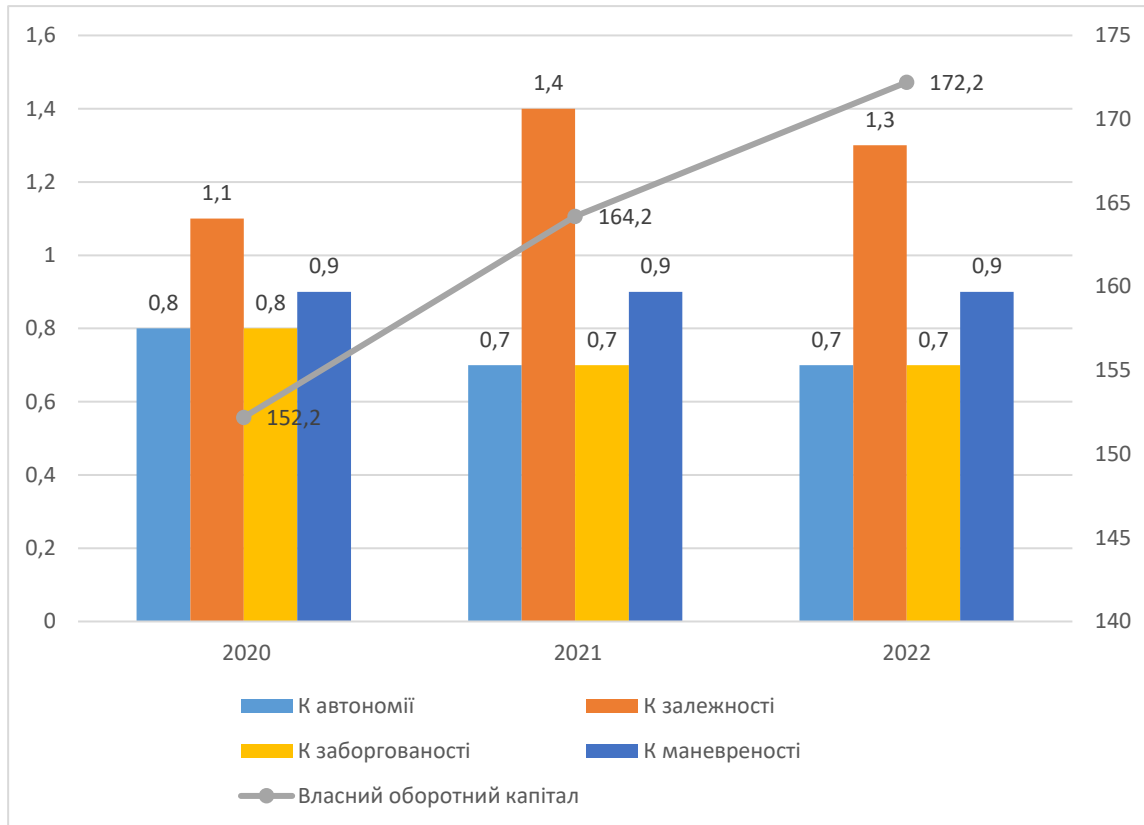

Рис. 2.6 - Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості за 2020-2022 роки

Наступний крок - це розрахунок ставок покриття, з аналізом цієї таблиці очевидно, що коштів, залучених підприємством, немає. Компанія фінансує свою діяльність за рахунок власного оборотного капіталу.

Таблиця 2.9 - Коефіцієнти покриття, що характеризують фінансову стійкість

Назва коефіцієнтів	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Запаси	136	141	102,4	5	3,67	-38,6	-27,38
Власний оборотний капітал	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87
Загальна величина основних джерел формування запасів (+довгострокові зобов'язання)	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87

Продовження табл.2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Загальна величина основних джерел формування запасів(+короткострокові кредити)	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87
Коефіцієнт власного оборотного капіталу	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87
Власні оборотні кошти і довгострокові позикові джерела формування запасів	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87
Загальна величина основних джерел формування запасів	136,3	163,3	171,3	27	19,8	8	4,89

Потрібно визначити оцінку показників фінансової стійкості підприємства,

Таблиця 2.10 - Розрахунок оцінки показників фінансової стійкості підприємства 2020-2022 роки

Назва показників	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
(+;-)Власних оборотних коштів	16,2	23,2	69,8	7	43,20	46,6	200,86
(+;-)Власних оборотних засобів і довгострокових позикових джерел формування запасів	16,2	23,2	69,8	7	43,20	46,6	200,86
(+;-)Загальної величини основних джерел формування запасів	0,3	22,3	68,9	22	7333,33	46,6	208,96
Трикомпонентний показник фінансової стійкості	1	1	1				
	1;1;0	1;1;1	1;1;1				

З розрахунку оцінки показника власних оборотних коштів видно ,що він збільшується: в 2020 році - 16,2, в 2021 р. - 23,2, в 2022р. - 69,8. З того, що показники «Власні оборотні кошти» та «Власні оборотні засоби і довгострокові позикові джерела формування запасів» ідентичні за результатами ,можна

зробити висновок ,що запаси формуються не за рахунок довгострокових джерел ,а за рахунок власних оборотних засобів. Загальна величина основних джерел формування запасів значно збільшилась: в 2020 р.- 0,3, 2022 р.- 68,9. Також всі ці зміни показників можна побачити в узагальнюючій моделі «Трикомпонентний показник фінансової стійкості», тобто у підприємства нормальна фінансова стійкість.

Таблиця 2.11 - Розрахунок показників фінансової стійкості за 2020-2022 роки

Назва показників		2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
					+, -	%	+, -	%
Надлишок або недостача власного оборотного капіталу	Фс	0,14	0,02	0,05	-0,12	-85,71	0,03	150
Надлишок або недостача власного оборотного капіталу та довгострокових позикових джерел для формування запасів	Фт	16,2	23,2	69,8	7	43,20	46,6	200,86
Надлишок нестача загальної величини основних джерел формування запасів	Фо	0,3	22,3	68,9	22	7333,33	46,6	208,96

З розрахунків фінансової стійкості видно надлишок власного оборотного капіталу в 2020 році - 0,14 ; в 2021 – 0,02 ; в 2022 - 0,05 . Також видно значну різницю в загальній величині основних джерел формування запасів, 2020р. -0,3; 2021-22,3; 2022 рік- 68,9.

Для аналізу показників фінансової стабільності довгострокових джерел кредиту для формування резервів, загального розміру основних джерел формування резервів, необхідно побачити їх динаміку (рис. 2.7).

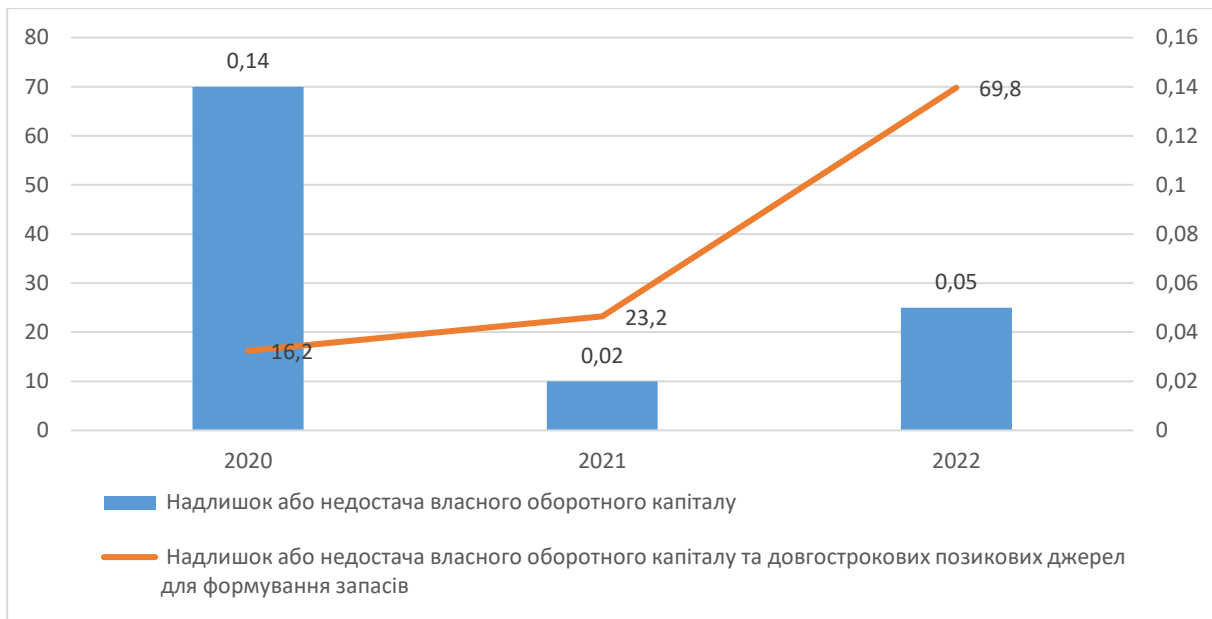

Рис. 2.7 - Динаміка основних показників фінансової стійкості підприємства за 2020-2022 роки

Аналіз динаміки фінансової стійкості показав значне зростання показників. З урахуванням стандартів на значення узагальнених показників фінансової стійкості саме >0 , то підприємство фінансово стійке про це свідчить результати розрахунків в 2022 році - 0,05; 2021- 0,02; 2020-0,14.

Підсумовуючи, ми бачимо, що всі показники задовільні, що доводить прибуткову фінансову діяльність підприємства.

Для досягнення висновку з аналізом підприємства необхідно також проаналізувати його платоспроможність.

Платоспроможність підприємства відображає наявність достатніх коштів для погашення боргів за всіма короткостроковими зобов'язаннями та одночасне виконання безперервного виробництва та реалізації продукції. Ліквідність залишку — ступінь покриття зобов'язань підприємства своїми активами, строк виконання яких конвертується у грошову форму відповідає терміну погашення зобов'язань.[24]

Для того, щоб проаналізувати ліквідність зобов'язання, необхідно розрахувати результати аналізу ліквідності залишку в групах за кожен рік окремо, а саме: А1 довгострокові фінансові інвестиції, гроші та його еквіваленти, А2-дебіторська заборгованість, А3-резерви, основні засоби, сумнівна

дебіторська заборгованість, Основні довгострокові А4-активи; дебіторська заборгованість П1, доходи з майбутніх періодів, П2-короткострокові кредити банків, довгострокові зобов'язання П4, цільове фінансування і гарантія, П4-загальна згідно з розділом 1. [24]

Таблиця 2.12 - Результати розрахунків аналізу ліквідності балансу, тис. грн.2022

Показники активу балансу	На початок року	На кінець року	Показники пасиву балансу	На початок року	На кінець року
1.Найбільш ліквідні активи (А1)	3	0,4	1.Найбільш термінові пасиви (П1)	31,0+8,0+24,2=63,2	10,1+8,2+22,3=40,6
2.Швидко реалізовані активи (А2)	130	68,8	2.Короткострокові пасиви (П2)		
3.Повільно реалізовані активи (А3)	102,4	165,8	3.Довгострокові пасиви (П3)		
4.Важко реалізовані активи (А4)	0,9	0,9	4.Постійні пасиви (П4)	173,1	195,3
Усього	236,3	235,9	Усього	236,3	235,9

Таблиця 2.13 - Порівняння абсолютно ліквідного балансу з фактичним 2022 р.

Співвідношення активів та пасивів фактичного балансу	
1 – й	2 – й період
$A1 \leq P1$	$A1 \leq P1$
$A2 \geq P2$	$A2 \geq P2$
$A3 \geq P3$	$A3 \geq P3$
$A4 \leq P4$	$A4 \leq P4$

Таблиця 2.14 - Результати розрахунків аналізу ліквідності балансу, тис. грн. 2021 р.

Показники активу балансу	1-й період	2 – й період	Показники пасиву балансу	1-й період	2 – й період
1.Найбільш ліквідні активи (А1)	6	3	1.Найбільш термінові пасиви (П1)	27,0+8,9+33,0=68,9	31,0+8,0+24,2=63,2
2.Швидко реалізовані активи (А2)	86,1	130	2.Короткост рокові пасиви (П2)		
3.Повільно реалізовані активи (А3)	141	102,4	3.Довгострокові пасиви (П3)		
4.Важко реалізовані активи (А4)	0,9	0,9	4.Постійні пасиви (П4)	165,1	173,1
Усього	234	236,3	Усього	234	236,3

Таблиця 2.15 - Порівняння абсолютно ліквідного балансу з фактичним 2021 р.

Співвідношення активів та пасивів фактичного балансу	
1 – й	2 – й період
$A1 \leq P1$	$A1 \leq P1$
$A2 \geq P2$	$A2 \geq P2$
$A3 \geq P3$	$A3 \geq P3$
$A4 \leq P4$	$A4 \leq P4$

Таблиця 2.16 - Результати розрахунків аналізу ліквідності балансу, тис. грн. 2020 р.

Показники активу балансу	1-й період	2 – й період	Показники пасиву балансу	1-й період	2 – й період
1.Найбільш ліквідні активи (А1)	13,7	6	1.Найбільш термінові пасиви (П1)	1,6+1,5+6,7+17,7=27	27,0+8,9+33,0=68

Продовження табл. 2.16

1	2	3	4	5	6
2.Швидко реалізовані активи (А2)	30	86,1	2.Короткострокові пасиви (П2)		
3.Повільно реалізовані активи (А3)	136	141	3.Довгострокові пасиви (П3)		
4.Важко реалізовані активи (А4)	15,9	0,9	4.Постійні пасиви (П4)	168,1	165,1
Усього	195,6	234	Усього	195,6	234

Наочно видно з аналізу за 2020-2022роки , що короткострокових кредитів та довгострокових зобов'язань на підприємстві не існує.

Таблиця 2.17 - Порівняння абсолютно ліквідного балансу з фактичним 2020 р.

Співвідношення активів та пасивів фактичного балансу	
1 – й	2 – й період
$A1 \leq P1$	$A1 \leq P1$
$A2 \geq P2$	$A2 \geq P2$
$A3 \geq P3$	$A3 \geq P3$
$A4 \leq P4$	$A4 \leq P4$

Таблиця 2.18 - Розрахунок коефіцієнтів ліквідності підприємства 2020-2022 роки

Назва показника	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Коефіцієнт покриття	6,5	3,38	3,72	-3,2	-49,23	0,4	12,12
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,5	1,34	2,10	-0,2	-13,33	0,8	61,53
Коефіцієнт абсолютної ліквідності.	0,4	0,08	0,04	-0,32	-80	-0,04	-50
Чистий оборотний капітал, ЧОК, (тис.грн)	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87

Показники ліквідності підприємства в аналізованому періоді наступні: в 2020 році коефіцієнт покриття -6,5; 2021-3,38; 2022-3,72. В практиці оптимальним коефіцієнт поточної ліквідності вважається в діапазоні від 1,5-2,5. Показники ліквідності не стабільні, то збільшуються, то зменшуються, підприємству необхідно звернути на це увагу .

Після розрахунку коефіцієнтів необхідно проаналізувати динаміку ліквідності (рис.2.8).

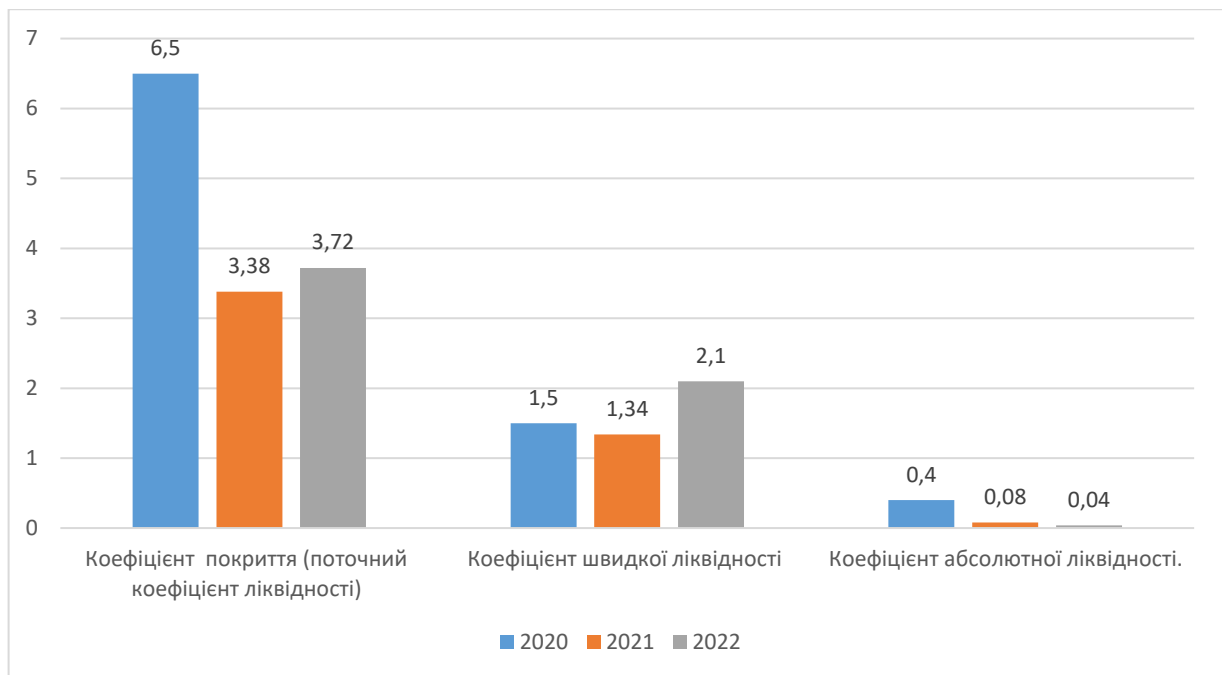

Рис. 2.8 - Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Віст-Сервіс» за 2020-2022 роки

Динаміка показників ліквідності ще раз підтверджує, що компанії мають проблеми (поточні та перспективні) з виконанням зобов'язань перед бюджетом, працівниками та страхуванням.

Стабільна фінансова ситуація фірми в умовах ринку значною мірою обумовлений її підприємницькою діяльністю, тому наступний крок був би корисним для аналізу ділової активності. Підприємницька діяльність підприємства проявляється шляхом розширення ринків збуту продукції, підтримання репутації бізнесу, виходу на ринок праці та капіталу тощо

підприємницька діяльність оцінюється системою показників, що характеризують найважливіші аспекти підприємницької діяльності.

Таблиця 2.19 - Розрахунок показників ділової активності підприємства 2020-2022 роки

Назва коефіцієнтів	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021	
				+, -	%	+, -	%
Коефіцієнт оборотності активів	8,8	11,4	22,4	2,6	29,54	11	96,49
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	10,9	15,8	28,6	4,9	44,95	12,8	81,01
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	31,4	24,8	53,01	-6,6	-21,01	28,21	113,75
Коефіцієнт оборотності запасів	1,4	1,9	1,7	0,5	35,71	-0,2	-10,52
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	24,5	40,6	79,9	16,1	65,71	39,3	96,79

По коефіцієнтам ділової активності видно, що всі показники покращуються в 2022 році порівняно з 2020 р. Коефіцієнт оборотності власного капіталу в 2020 р. - 10,9 ; в 2021 році - 15,8; в 2022 році - 28,6. Також значно збільшився коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості в 2020 році - 31,4; в 2022 році - 53,01.

В діловій активності важливі показники оборотності. Важливість показників оборотності пояснюється тим , що характеристики обороту багато в чому визначають рівень прибутковості підприємства .

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) показує ефективність використання основних засобів підприємства . в 2022 році він значно збільшився, порівняно з 2020 на 55,4 тис. грн. . Також важливий показник коефіцієнт оборотності власного капіталу, що зріс у 2021 році – на 44,95%, а у 2022 році – на 81,01%.

Висновки до розділу 2

Проаналізувавши майно підприємства за методом горизонтального та вертикального аналізу можна зробити висновки, що основну частину займають оборотні активи. Протягом 2020-2022 роки загальна сума оборотних активів залишається незмінною, що характеризує підприємство з позитивної сторони, так як оборотні активи відрізняються високою мобільністю, переходячи з одного стану в інше. Необхідно звернути увагу на високий показник дебіторської заборгованості: в 2021 році складає найвищий показник - 130 тис.грн., в 2020 – 86,1 тис.грн, в 2022 - 68,8 тис.грн., тобто можна зробити висновки, що підприємство не ефективно організувало роботу по забезпеченню фінансових надходжень за свою продукцію та надані послуги.

За результатами аналізу власного капіталу підприємства видно, що протягом 2020-2022 роки його обсяг має тенденцію до збільшення, причому основною статтею збільшення є нерозподілений прибуток підприємства. Нерозподілений прибуток характеризує частину прибутку підприємства, що був отриманий у попередньому періоді та не використаний на споживання власниками й персоналом. Ця частина прибутку призначена для реінвестування на розвиток виробництва.

За результатами фінансової звітності ТОВ «Віст-Сервіс» обсяг нерозподіленого прибутку підприємства в 2022 році порівняно з 2021 збільшився на 18,81 %, а в 2021 р. порівняно з 2020 - на 7,27%. Також, нерозподілений прибуток становить значну частину у структурі капіталу: в 2020 році - 67% від загального обсягу власного капіталу, а у 2022 – зріс до 72%.

За результатами розрахунків факторів рентабельності всі фактори рентабельності схильні до зростання в період 2020-2022 років, що позитивно характеризує підприємницьку діяльність протягом аналітичного періоду.

Аналіз динаміки фінансової стійкості показав значне зростання показників. Враховуючи вартісні стандарти узагальнених показників фінансової

стійкості, а саме >0 , про це свідчить фінансово стабільна компанія за результатами розрахунків відповідних показників.

Динаміка показників ліквідності ще раз підтвердила, що компанія має проблеми (поточні і перспективні) з виконанням зобов'язань перед бюджетом, співробітниками і страхуванням, хоча компанія загалом має задовільний рівень платоспроможності. Показники ділової активності компанії (показники товарообігу) також демонструють тенденцію до зростання протягом останніх трьох років

Підводячи підсумки, ми бачимо, що результати розрахунків характеризують фінансовий стан підприємства як задовільний, що доводить прибуткову фінансову діяльність підприємства, але є ще проблеми. Він визначає напрямок подальших досліджень з метою розробки рекомендацій компанії щодо планування фінансових показників на найближчі періоди.

Таким чином, аналіз фінансових показників компанії підтверджує високий рівень організації фінансової діяльності на підприємстві. Особливу увагу слід звернути на динаміку показників, що характеризують безпеку підприємства з фінансовими ресурсами. Загалом, компанія фінансується за рахунок власних коштів, які здебільшого складаються з нерозподіленого прибутку. Компанія також повинна звернути увагу на борг

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАХОДІВ ЩОДО ЇХ ПОКРАЩЕННЯ

3.1. Розрахунок планових показників фінансової звітності підприємства

По результатах досліджень розділу 2 виявлено, що ТОВ «Віст-Сервіс» не використовує позикові джерела. Компанія фінансує власну діяльність за рахунок власного капіталу. Це означає, що значною мірою стабільність і розвиток функціонування підприємства залежить від результатів його дій.

Після аналізу результатів діяльності компанії та складання висновків необхідно розрахувати планові показники фінансової звітності з метою прогнозу фінансового стану компанії на основі тенденцій, виявлених при аналізі показників фінансового стану компанії протягом 2020-2022 року

Перш за все, ми будемо враховувати планові показники балансу компанії на 2023 рік, розраховані методом екстраполяції на основі аналізу горизонтального балансу, проведеного в розділі 2 (табл.3.1.). Наочно планова структура активу балансу підприємства на 2023 р. представлена на рис. 3.1

Аналізуючи плановий рівень статей активу балансу підприємства «Віст-Сервіс» на 2023 рік видно, що необоротні активи не зміняться, оскільки протягом попередніх трьох років величина основних фондів підприємства залишалась сталою.

Протягом 2020-2022 р.р запаси підприємства то зменшувались (у 2021 р. порівняно з 2020 р. на 73%), то зростали (у 2022 р. порівняно з 2021 р. на 62 %), що дає підстави прогнозувати їх зростання в 2023 р. порівняно з 2022 р. на 10,40 тис.грн., що складає 6,27 %.

Таблиця 3.1 - Плановий баланс підприємства за 2023 р. (активи)

Найменування статі	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021		2023 Прогноз	Відхилення 2023/2022	
				+, -	%	+, -	%		+, -	%
АКТИВИ										
1. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ										
Основні засоби	0,9	0,9	0,9	0	0,00	0,00	0,00	0,90	0,00	0,00
первісна вартість	65,9	65,9	65,9	0	0,00	0,00	0,00	65,90	0,00	0,00
Знос	-65	-65	-65	0	0,00	0,00	0,00	-65,00	0,00	0,00
Усього за розділом 1	0,9	0,9	0,9	0	0,00	0,00	0,00	0,90	0,00	0,00
2. ОБОРОТНІ АКТИВИ										
Запаси	141	102,4	165,8	-38,6	-27,38	63,40	61,91	176,20	10,40	6,27
Інша поточна дебіторська заборгованість	86,1	130	68,8	43,9	50,99	-61,20	-47,08	70,15	1,35	1,96
Гроші та їх еквіваленти	6	3	0,4	-3	-50,00	-2,60	-86,67	0,13	-0,27	-68,33
Усього за розділом 2	233,1	235,4	235	2,3	0,99	-0,40	-0,17	246,47	11,47	4,88
БАЛАНС	234	236,3	235,9	2,3	0,98	-0,40	-0,17	247,37	11,47	0,41

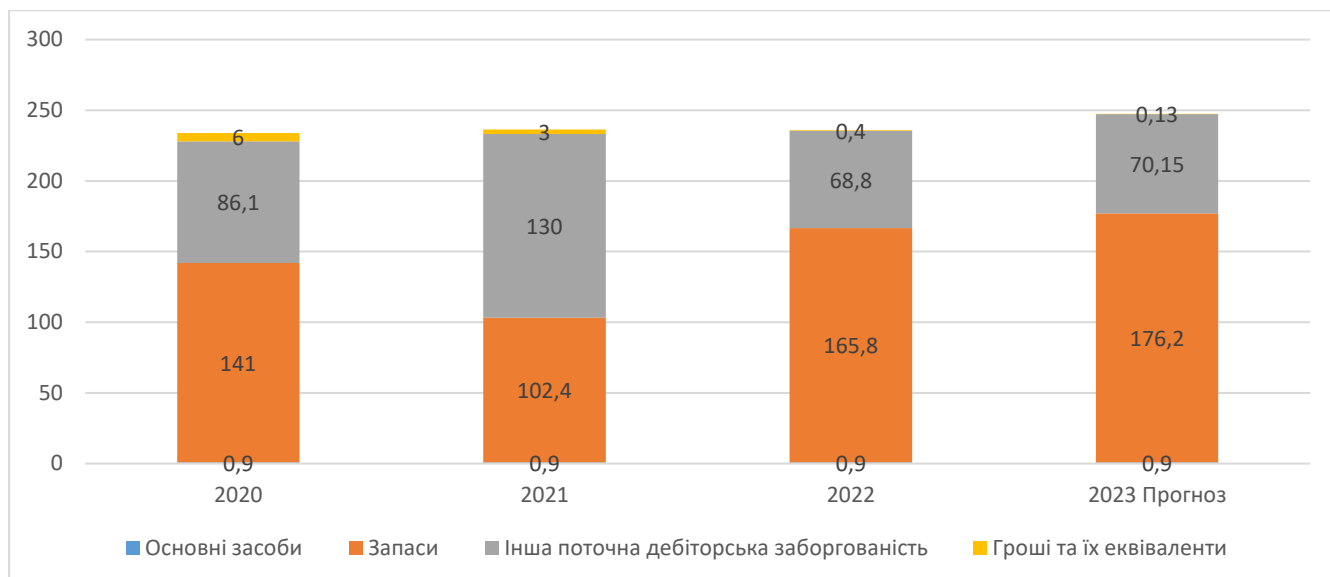

Рис. 3.1 - Структура активу балансу підприємства у 2020-2023 р.(з урахуванням плану на 2023 р.)

Також, на підставі виявлених тенденцій в зміні рівня дебіторської заборгованості підприємства протягом аналізованого періоду (в 2020 році - 86,1 тис.грн., в 2021 -130 тис.грн., в 2022- 68,8 тис.грн.), плануємо збільшення обсягу дебіторської заборгованості в 2023 р. порівняно з 2022 р. до 70,15 тис.грн., що складає 1,96%, і означає необхідність запровадження заходів щодо управління дебіторською заборгованістю з метою зменшення її обсягу та вивільнення фінансових ресурсів підприємства.

Аналізуючи структуру активу балансу підприємства на 2023 р. можна зробити наступні висновки: в-цілому, валюта балансу підприємства має тенденцію до збільшення, обсяг статті «запаси» у загальній структурі активу балансу підприємства зростає на тлі зменшення обсягу статті «грошові кошти».

Планування показників балансу доречно продовжити розрахунком планових показників пасиву балансу «Віст-Сервіс» на 2023 рік (табл. 3.2).

З планового пасиву балансу підприємства можна побачити, що в 2023 році власний капітал підприємства продовжить зростати за рахунок зростання нерозподіленого прибутку: якщо в 2020 році нерозподілений прибуток в структурі власного балансу підприємства дорівнював 110 тис.грн , то в 2023 р. за плановими розрахунками його обсяг складатиме 158,49 тис. грн.

Таблиця 3.2. - Плановий баланс (пасиви) підприємства за 2023 р.

Найменування статі	2020	2021	2022	Відхилення 2021/ 2020		Відхилення 2022/2021		2023 Прогноз	Відхилення 2023/2022	
				+,-	%	+,-	%		+,-	%
ПАСИВИ										
1. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ										
Зареєстрований (пайовий) капітал	55,1	55,1	55,1	0	0,00	0,00	0,00	55,10	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	110	118	140,2	8	7,27	22,20	18,81	158,49	18,29	13,04
Усього за розділом 1	165,1	173,1	195,3	8	4,85	22,20	12,82	213,59	18,29	109,36
3. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ										
3.Поточні зобов'язання розрахунками з бюджетом	27	31	10,1	4	14,81	-20,90	-67,42	7,44	-2,66	-26,30
розрахунками зі страхування	8,9	8	8,2	-0,9	-10,11	0,20	2,50	7,89	-0,31	-3,81
розрахунками з оплати праці	33	24,2	22,3	-8,8	-26,67	-1,90	-7,85	18,45	-3,85	-17,26
Усього за розділом 3	68,9	63,2	40,6	-5,7	-8,27	-22,60	-35,76	33,78	-6,82	16,79
БАЛАНС	234	236,3	235,9	2,3	0,98	-0,40	-0,17	247,37	11,47	0,41

Заборгованість за розрахунками з бюджетом, оплатою праці та страхуванням в 2023 році має зменшитись на 6,82% порівняно з 2022 р..

Наочно планова структура пасиву балансу підприємства на 2023 р. представлена на рис. 3.2

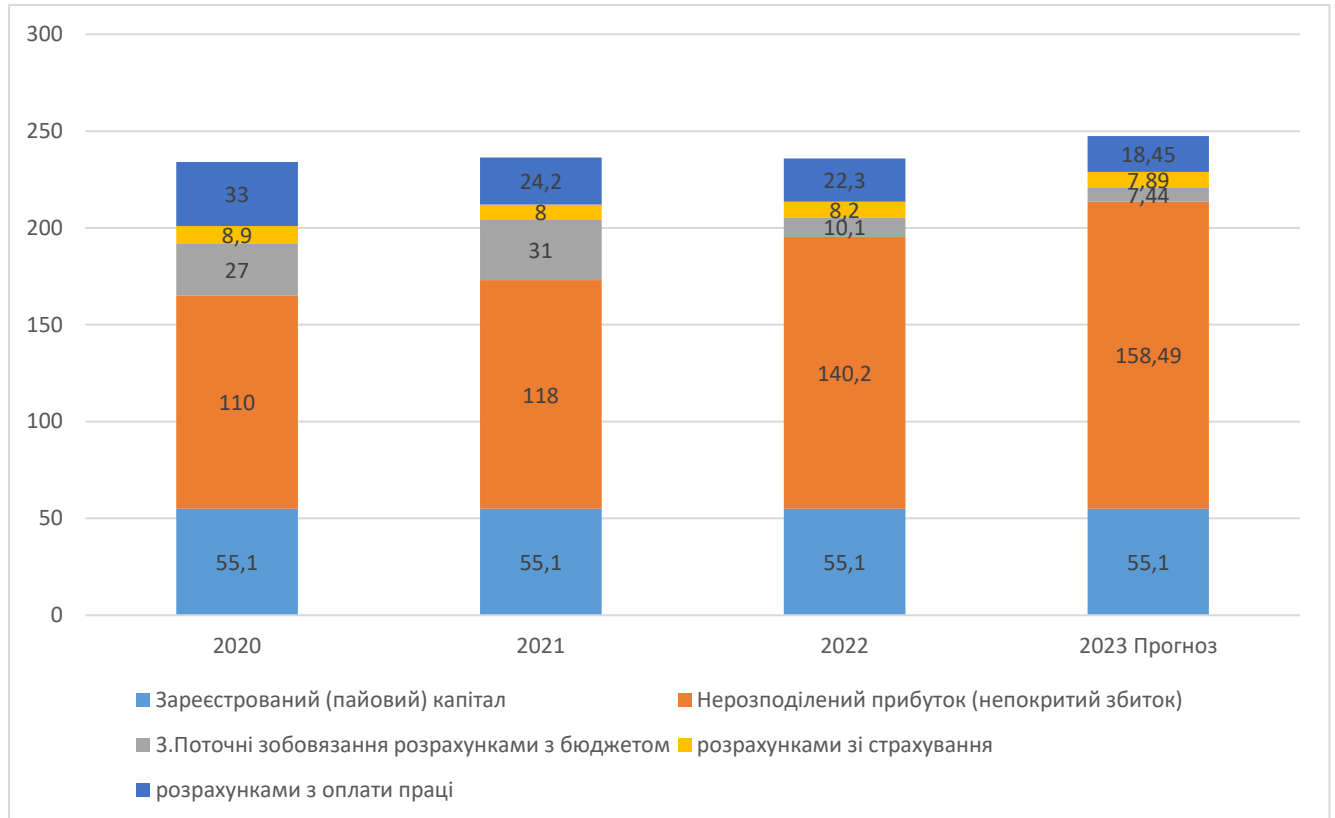

Рис. 3.2 - Структура пасиву балансу підприємства у 2020-2023 р.(з урахуванням плану на 2023 р.)

З рис. 3.2. можна зробити висновок про те, що за результатами планових розрахунків у 2023 р. у структурі пасиву балансу підприємства збільшиться частка нерозподіленого прибутку на тлі зменшення частки поточних зобов'язань.

Враховуючи тенденції 2020-2022 р.р планова структура доходу підприємства, що відображена у звіті про фінансові результату на 2023 рік, матиме наступний вигляд (табл. 3.3.).

Таблиця 3.3 - Плановий розрахунок звіту про фінансові результати за 2023 рік

Найменування статі	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021		2023 прогноз	Відхилення 2023/2022	
				+,-	%	+,-	%		+,-	%
Разом доходи	1 824,50	2 682,00	5 269,50	857,50	47,00	2 587,50	96,48	9 049,73	3 780,23	71,74
Собівартість реалізованої продукції(товарів , робіт ,послуг)	-1 304,00	-1 785,00	-3 815,00	-481,00	36,89	-2 030,00	113,73	-6 687,92	-2 872,92	75,31
Інші операційні витрати	-524,00	-889,00	-1 432,00	-365,00	69,66	-543,00	61,08	-2 368,07	-936,07	65,37
Разом витрати	-1 828,00	-2 674,00	-5 247,00	-846,00	46,28	-2 573,00	96,22	-8 985,57	-3 738,57	71,25
Фінансовий результат до оподаткування	-3,00	8,00	22,20	11,00	-366,67	14,20	177,50	64,16	41,96	289,01
Чистий прибуток (збиток)	-3,00	8,00	22,20	11,00	-366,67	14,20	177,50	64,16	41,96	289,01

Планові розрахунки фінансових результатів підприємства вказують на те, що доходи підприємства у 2023 р. мають тенденцію до збільшення (у 2023 р. порівняно з 2022 р. на 3 780,23 тис. грн., що складає 71,74%), також як і витрати підприємства (у 2023 р. порівняно з 2022 р. на 3 738,57 тис. грн., що складає 71,25%), що призведе до того, що чистий прибуток в 2023 р. збільшиться на 64,16 тис. грн., що складає 289,01% порівняно з 2022 р.

Таким чином, на підставі аналізу проведеного у розділі 2 дипломної роботи здійснено розрахунок планового балансу підприємства та звіту про фінансові результати.

За результатами планових розрахунків на 2023 році особливу увагу необхідно звернути на обсяг та тенденцію до збільшення дебіторської заборгованості підприємства, що є підставою для напрацювання пропозицій щодо оптимізації та шляхів управління дебіторською заборгованістю.

3.2. Шляхи оптимізації обсягу дебіторської заборгованості підприємства

Проаналізувавши фінансові результати діяльності підприємства ТОВ «Віст-Сервіс» виявлена необхідність в управлінні дебіторською заборгованістю з метою оптимізації управління фінансовими ресурсами підприємства. Тому актуально розглянути планування заходів щодо підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю .

В українській економіці через відсутність власних оборотних активів, викликаних фінансовою кризою, спостерігається сильне збільшення претензій, у тому числі й на видатні платіжні зобов'язання. Бізнес вирішує свої проблеми як пріоритетні, незважаючи на необхідність вчасно виконати свої фінансові зобов'язання для оплати контрагентам. За сучасних економічних умов суб'єкти господарювання стикаються з дуже гострою проблемою ефективного управління господарською діяльністю та максимально ефективного використання наявних фінансових ресурсів.[36] борг, як відомо, є основною проблемою в економіці. він є складовою оборотного капіталу і вимагає від фізичних або юридичних осіб

сплати за товари, продукти, послуги. Колони між підприємствами і організаціями є однією з необхідних складових розширеного відтворення.[37] вони підтримують розподіл і перерозподіл суспільних товарів, перехід від товарів до грошей, і навпаки. Розрахунки базуються на економічній основі руху коштів у виробничому процесі і є суспільною ознакою того, що компанія виконала свої зобов'язання і завдання.

Збільшення попиту означає виведення коштів з обігу, що в свою чергу потребує додаткового фінансування.

За таких обставин зростає роль ефективного управління корпоративним боргом.

Виконання управлінських функцій підприємства по відношенню до боржника боргу ґрунтується на чіткому розумінні економічної суті боргу боржника, причин і наслідків його появи в сучасних економічних умовах, підходів до його класифікації, потребує обґрунтування критеріїв визнання боргу, удосконалення методу обліку за ним.

Формування претензій зумовлене зовнішніми та внутрішніми факторами. Зовнішні фактори не залежать від діяльності організації і обмежити їх вплив практично неможливо. До зовнішніх факторів, які найбільш актуальні в умовах кризових явищ викликаних карантинними обмеженнями та бойовими діями на території України належать [19]:

- загальний стан економіки в країні – з огляду на загальне зниження економічної активності організації, вона отримує менше прибутку, а ліквідність активів в цілому суб'єкта господарювання зменшується. У зв'язку з тим, що організації не отримують своєчасної оплати за свої активи, відбувається ланцюгова реакція неплатежів, що веде до формування позовів і відстрочення врегулювання зі своїми кредиторами;

- тарифи або ціни на транспорт продуктів – швидке, часто неконтрольоване підвищення цін або тарифів призводить до збільшення вартості позовів;

– сезонний характер виробництва і збуту – виробництво сезонних продуктів пов'язане зі збільшенням вартості дебіторської заборгованості, адже, до сезону, організація практично живе в боргах за рахунок майбутніх продажів;

– рівень доходів населення. Це можна пояснити таким чином, якщо дохід населення збільшується, а тарифи залишаються незмінними, то зростає ймовірність своєчасного і повного погашення заборгованості перед підприємством. Навпаки, якщо тарифи зростають, а доходи населення залишаються на одному рівні або більш повільними темпами, то зменшується ймовірність своєчасної оплати послуг.

До внутрішніх факторів можна віднести [20]:

– кредитна політика організації — це міксування умов договору, незаплановані ризики можуть призвести до незапланованого збільшення вартості дебіторської заборгованості;

– політика управління боргами – неефективне і затримане управління боргами призводить до виведення коштів з обігу, не дозволяє компанії нормально функціонувати в сучасних умовах;

– фінансова позиція підприємства (зокрема його платоспроможність та кредитоспроможність) – стабільне фінансове становище підприємства доводить його платоспроможність та високу кредитоспроможність, що дозволяє своєчасно здійснювати розрахунки з контрагентами та контроль як за боржником, так і за платіжними рахунками;

– активність і інтерес менеджерів до управління підприємством – чим більший інтерес менеджерів до управління підприємством, тим вищий рівень системи внутрішнього контролю і стан розрахункової дисципліни

– обсяг реалізованих послуг. Претензії прямо пов'язані з обсягом послуг і цінами, що пропонуються. Абсолютна вартість позовів прямо пропорційна обсягу реалізованих послуг і тарифу на цей вид обслуговування.

Таким чином, в сучасній практиці фінансового управління в Україні управління боргом є одним з найважливіших і водночас складних елементів управління оборотних активів. Порушення нормального циклічного процесу

його формування і погашення може не тільки стати причиною проблем для бізнесу (зменшення прибутку на активи, втрата ліквідності), але і причиною розвитку глобальної неплатіжної кризи в економіці країни [20]. Таким чином, політика управління боргами має на меті збільшити обсяг виробництва, оптимізуючи при цьому розмір і своєчасне погашення.

Початковим етапом формування політики управління рахунком компанії є її аналіз. Основним завданням цього аналізу є оцінка рівня і складу дебіторської заборгованості компанії, а також ефективності інвестицій в ІТ фінансових активів.

Після загального знання структури претензій необхідно дати оцінку фактичної вартості, ймовірності прибутковості, оскільки не всі борги можуть бути зібрані у торговців. Ймовірність погашення боргу боржника визначається досвідом в останні роки з урахуванням змін у термінах бізнесу, що сталися в поточний період, оскільки попередній досвід може бути недоцільним по мірі майбутніх збитків.

Другий етап аналізу визначає середній період стягнення заборгованості та кількість її поворотів за досліджуваний період. Дані показники характеризують швидкість, при якій борг перетворюється на кошти, тобто ліквідність і оборотність сум при розрахунках з пошкодженням. При визначенні ставок обороту враховуються тільки ті суми для боржників, безпосередньо пов'язані з продажем продукції [20]. Якість заборгованості визначає її оборот: чим краща якість дебіторської заборгованості, тим вища її ліквідність і більш ефективно використання поточних активів компанії.

Таким чином, третій етап аналізу оцінюється складом претензій компанії віковими групами, тобто відповідними періодами збору. Наявність такої інформації за тривалий період збирання дозволяє виявити як загальні тенденції дисципліни розрахунків, так і конкретних покупців, які часто потрапляють в число незабезпечених платників.

На четвертому етапі аналізу детально аналізується склад видатних претензій, виділяється сумнівний і безнадійний борг.

Враховуючи зміст і важливість претензій у бізнесі, основними завданнями його управління є:

- запобігання несплати покупцями та створення видатної дебіторської заборгованості;
- розробка чіткої стратегії та тактики комерційного кредитування та впровадження методів забезпечення ефективної політики реалізації продукції на практиці підприємства;
- прогнозування та забезпечення своєчасного отримання претензій.

Таким чином, управління боргом є складним процесом, успішне здійснення якого залежить від якості виконання кожного окремого етапу його реалізації.

В результаті запровадження підприємством «Віст-Сервіс» запропонованих заходів, рівень управління дебіторською заборгованістю буде суттєво підвищено, що дасть змогу залучити до фінансового обороту частку коштів, що мобілізована для покриття дебіторської заборгованості.

3.3. Розрахунок планового рівня основних показників фінансового стану підприємства

Для того, щоб проаналізувати ефективність фінансової діяльності підприємства необхідно розрахувати планові коефіцієнти, що характеризують фінансовий стан підприємства у 2023 році такі як: показники рентабельності, фінансової стійкості, ліквідності та ділової активності.

Планові розрахунки коефіцієнтів рентабельності підприємства на 2023 р. наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 - Планові розрахунки коефіцієнтів рентабельності підприємства на 2023 р.

Показник	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021		2023 прогноз	Відхилення 2023/2022	
				+, -	%	+, -	%		+, -	%
Рентабельність інвестицій (капіталу)										
Рентабельність сукупного капіталу (ROA)	0,01	0,04	0,12	0,03	300	0,08	200	0,42	0,3	250
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,01	0,04	0,12	0,03	300	0,08	200	0,42	0,3	250
Рентабельність активів										
Рентабельність оборотних активів (Roо)	0,01	0,03	0,09	0,02	200	0,06	200	0,27	0,18	200
Рентабельність продаж										
Чиста рентабельність продаж (NPM)	0,001	0,002	0,004	0,001	100	0,002	100	0,008	0,004	100
Рентабельність виробничої діяльності										
Чиста рентабельність виробництва (NBB)	0,01	0,03	0,09	0,02	200	0,06	200	0,27	0,18	200
Чиста рентабельність майна (Rчч)	0,01	0,03	0,09	0,02	200	0,06	200	0,27	0,18	200

З розрахунків коефіцієнтів рентабельності можна зробити висновок, що рівень рентабельності підприємства в 2023 році підвищиться. Тобто в 2023 р. підприємство ефективніше використовує свої ресурси. Зокрема, в 2023 році порівняно з 2022 р. за плановими розрахунками на 0,3 пункти збільшиться рентабельність капіталу (як сукупного, так і власного). Також зростає рентабельність виробництва та рентабельність оборотних активів: на 0,18 п. у 2023 р. порівняно з 2022 р. збільшилась на 0,18. в 2023 р. порівняно з 2022 р.

Наступним потрібно розрахувати планові показники фінансової стійкості. Розрахунок наведено у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 - Розрахунок планових показників фінансової стійкості на 2023 р.

Назва коефіцієнтів	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021		2023	Відхилення 2023/2022	
				+, -	%	+, -	%		прогноз	+, -
К автономії	0,8	0,7	0,7	-0,1	-13	0	0	0,6	-0,04	-6,25
Власний оборотний капітал	152,2	164	172	12	7,88	8	4,87	183,18	10,98	6,38

В 2023 р. коефіцієнт автономії зменшується до 0,6 на тлі збільшення власного оборотного капіталу на 6,38% в 2023 р. порівняно з 2022 р., що свідчить про необхідність додаткових розрахунків ефективності структури капіталу підприємства у наступних етапах дослідження. Також для характеристики фінансового стану підприємства важливо розрахувати показники ліквідності, що дозволить зробити висновки щодо рівня платоспроможності підприємства у наступному періоді.

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності наведено у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 - Розрахунок планових показників ліквідності за 2023 р

Назва показника	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021		2023	Відхилення 2023/2022	
				+, -	%	+, -	%		+, -	%
Коефіцієнт покриття (поточний коефіцієнт ліквідності), КП	6,5	3,38	3,72	-3,2	-49,23	0,4	12,12	3,03	-0,69	-18,56
Коефіцієнт швидкої ліквідності (проміжний коефіцієнт покриття), КЛ _{ср.}	1,5	1,34	2,1	-0,2	-13,33	0,8	61,53	2,61	0,51	24,10
Коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності, КЛ _{абс.}	0,4	0,08	0,04	-0,32	-80	-0,04	-50	0,01	-0,03	-65,00
Чистий оборотний капітал, ЧОК, (тис.грн)	152,2	164,2	172,2	12	7,88	8	4,87	183,18	10,98	6,38

З планових розрахунків коефіцієнтів ліквідності видно, що у 2023 р. платоспроможність підприємства буде задовільною. Коефіцієнт поточної ліквідності хоча і зменшиться в 2023 році на 18,56% та дорівнюватиме 3,03, все ж залишається на достатньо високому рівні. Коефіцієнт швидкої ліквідності збільшиться на 24,1% в 2023 році - до 2,61, а чистий оборотний капітал збільшиться порівняно з 2022 р. на 6,38% і становитиме 183,18 тис. грн.. Наочно динаміка показників ліквідності представлена на рис. 3.3.

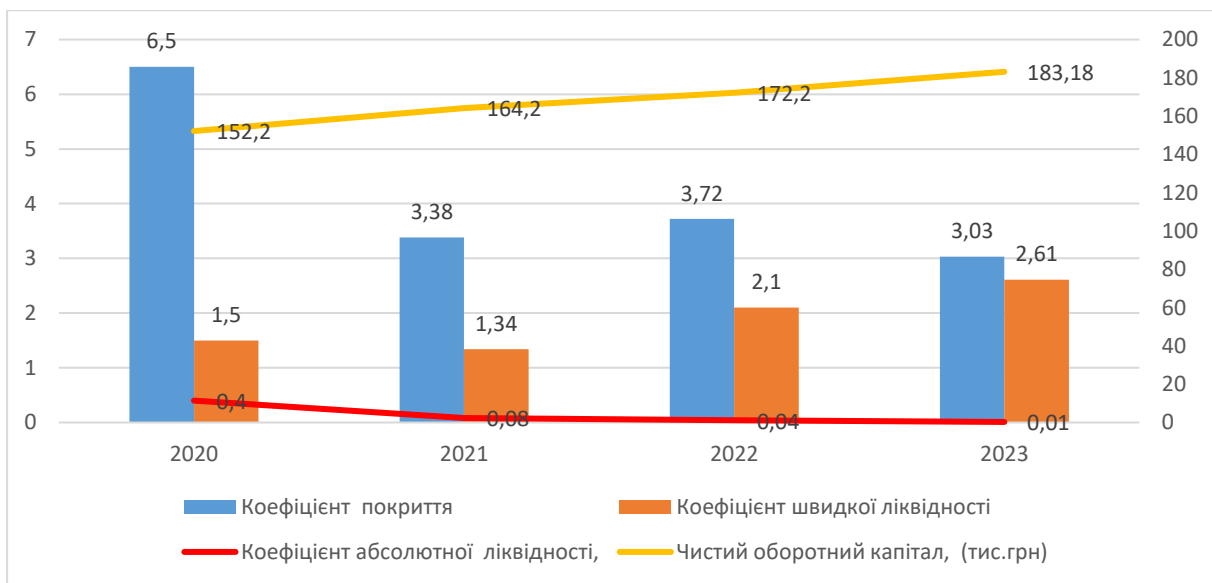

Рис. 3.3 - Динаміка показників ліквідності підприємства з урахуванням плану на 2023 р.

Наступними показниками для розрахунку планового рівня будуть коефіцієнти ділової активності, що характеризують конкурентоспроможність підприємства (розрахунок наведено у табл.. 3.7).

Таблиця 3.7 - Планові показники ділової активності за 2023 р.

Назва коефіцієнтів	2020	2021	2022	Відхилення 2021/2020		Відхилення 2022/2021		2023	Відхилення 2023/2023	
				+,-	%	+,-	%		+,-	%
Коефіцієнт оборотності активів (трансформації)	8,8	11,4	22,4	2,6	29,54	11	96,49	36,52	14,12	63,02
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	10,9	15,8	28,6	4,9	44,95	12,8	81,01	46,61	18,01	62,98
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	31,4	24,8	53,01	-6,6	-21,01	28,21	113,75	77,59	24,58	46,37
Коефіцієнт оборотності запасів	1,4	1,9	1,7	0,5	35,71	-0,2	-10,52	1,91	0,21	12,60
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	24,5	40,6	79,9	16,1	65,71	39,3	96,79	144,82	64,92	81,25

Аналізуючи планові показники ділової активності бачимо, що всі показники в 2023 році збільшуються. Коефіцієнт оборотності активів збільшився в 2023 порівняно з 2022 на 63,02 %, разом з цим збільшився коефіцієнт оборотності власного капіталу на 62,98 %, а також оборотність дебіторської заборгованості - на 46,37% , що є позитивною динамікою.

Деякі фінансові проблеми підприємства пов'язані з неефективною організацією фінансової служби, тому доцільним буде розглянути шляхи оптимізації організації фінансової служби на підприємстві .

3.4. Напрями удосконалення організації фінансової служби підприємства та фінансової діяльності в умовах воєнного стану

Для того, щоб фінансова діяльність підприємства була більш ефективною і була краще організована, пропонується оптимізувати структуру і функції фінансового обслуговування підприємства. Тобто виділити фінансову службу в окрему структуру, окрему від бухгалтерської служби.

Фінансова служба підприємства визначає методи та методи фінансування витрат. Це може включати самофінансування, залучення банківських і комерційних кредитів (товарів), залучення акціонерного капіталу, отримання бюджетних коштів, лізинг. Для своєчасного виконання фінансових зобов'язань фінансові послуги створюють операційні фонди, формують резерви, використовують фінансові інструменти для залучення готівки в оборот компанії.

Завданнями фінансової служби також є: сприяючи найбільш ефективному використанню основного капіталу виробництва, інвестицій, товарів і матеріальних цінностей, вжиття заходів для прискорення ведення оборотного капіталу, забезпечення їх збереження, приведення розмірів їх оборотного капіталу до економічно обґрунтованих стандартів, контролю за правильністю організації фінансових відносин. [21]

Функції фінансової служби обумовлені змістом фінансової діяльності у підприємств, таких як планування, фінансування, інвестиції, врегулювання з постачальниками і підрядниками, замовниками і покупцями, організація матеріальних стимулів, розробка бонусних систем, виконання зобов'язань перед бюджетом, оптимізація оподаткування, страхування. [21]

Згідно з міжнародними стандартами, фінансова служба повинна бути відокремлена від бухгалтерського обліку, оскільки вона має різні завдання і використовує різні методи для визначення наявних фінансових ресурсів і коштів, враховуючи вищезазначене, я вважаю, що з метою поліпшення фінансової діяльності клініки репродуктивного здоров'я, доречно виокремити обліково-фінансову службу, створити поточні та перспективні планувальні групи та групи, які будуть відповідати за певні види розрахунків. Наприклад, в бухгалтерському обліку часто використовується метод оплати.[22] при цьому настання доходу вважається часом продажу робіт, послуг, а витрати - часом його виникнення. Фінансова служба повинна піклуватися про постійну наявність коштів, необхідних для денного бізнесу підприємства, стежити за їх доходами і витратами. Звідси фінансова послуга буде базуватися на методі готівки (готівки) при визначенні коштів. У цьому випадку доходами і витратами вважається момент надходження і грошових витрат, що в свою чергу підвищить рентабельність підприємства. Тобто фінансова служба підприємства матиме самостійний структурний підрозділ, який виконує функції, визначені в системі управління підприємства, такі як: Фінансове планування, оперативно-аналітична робота.[22]

Характер господарської діяльності і обсяг виробництва визначають обсяг грошового обігу, кількість платіжних документів, пов'язаних з розрахунками з іншими підприємствами, постачальниками і замовниками, комерційними банками, бюджетом. Кількість працівників впливає на суму грошових операцій і виплат працівникам і працівникам. Таким чином, структура та кількість фінансової служби будуть залежати від організаційно-правової форми

проведення, характеру господарської діяльності, обсягу виробництва та загальної кількості працівників підприємства. [23] запланована зміна фінансового відділу представлена на рис. 3.4.

Рис. 3.4 - Приблизна структура фінансового відділу [23]

Таким чином, реорганізація фінансової служби підвищить якість виконання фінансових функцій, що позитивно позначиться на виконанні фінансової діяльності підприємства.

Висновки до розділу 3

Отже в третьому розділі на підставі результатів аналізу, проведеного у розділі 2 дипломної роботи, розраховано плановий рівень показників фінансової звітності підприємства на 2023 р., а саме: обсяг дебіторської заборгованості в 2023 складе 70,15 тис.грн., що перевищує показник 2022 р. на 1,96%. В плановому пасиві балансу підприємства можна побачити, що в 2023 році власний капітал продовжує зростати за рахунок нерозподіленого прибутку і в 2023 сягне рівня 213,59 тис. грн. Заборгованість за розрахунками з бюджетом ,оплатою праці та страхування в 2023 році зменшилися на 16,79%. По результатам

планових розрахунків фінансових результатів можна зробити висновок, що доходи значно виростуть (на 71,74%), але разом з цим збільшаться і витрати (на 71,25%), що призведе до росту чистого прибутку в 2023 р. на 64,16 тис. грн або на 289,01%.

Особливою проблемою, виходячи з аналізу, є необхідність підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю, у зв'язку з чим запропоновані заходи щодо оптимізації обсягів дебіторської заборгованості у 2023 р.

Також було розраховано планові показники фінансового стану підприємства в 2023 році, а саме: рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності. За результатами розрахунку цих показників можна зробити висновки, що підприємство матиме задовільний рівень прибутковості та платоспроможності у 2023 р.

ВИСНОВКИ

Особлива увага в теоретичній частині роботи була присвячена вивченню фінансового стану та методів його оцінки. У першій частині роботи враховуються теоретико-методичні основи управління фінансовою діяльністю підприємства. Таким чином, були визначені цілі фінансової діяльності і встановлено, що фінансова діяльність, орієнтована на створення та оптимізацію джерел фінансування, є важливим напрямком роботи в компанії.

Фінансова діяльність — це діяльність, що призводить до зміни розмірів та структури власного капіталу та боргу (що не є результатом операційної діяльності). У вузькому сенсі основним змістом фінансової діяльності є фінансування компанії. У широкому сенсі під фінансовою діяльністю розуміють усі заходи, що стосуються мобілізації капіталу, його використання, зростання (збільшення вартості) та прибутковості. Це означає, що фінансова діяльність (в широкому сенсі) включає в себе весь комплекс функціональних завдань, які виконуються фінансовими послугами підприємства і пов'язаних з фінансуванням, інвестиційною діяльністю і фінансовим забезпеченням операційної діяльності суб'єкта господарювання.

Процес фінансового управління на підприємстві характеризується поняттям «фінансовий менеджмент». Фінансове управління — навмисне управління всіма грошовими потоками на підприємстві, тобто процес управління створенням, розподілом і використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання для досягнення фінансово-економічних цілей підприємства.

Особливу увагу в теоретичній частині роботи було приділено вивченню фінансової ситуації та методів її оцінки. Враховуються особливості фінансової ситуації, вид отримання, методи і моделі аналізу, їх кількість і обсяг. Узагальнюючи теоретичні аспекти, встановлено, що фінансова діяльність об'єктивно є одним з найважливіших моментів роботи кожного підприємства.

Проаналізувавши майно підприємства за методом горизонтального та вертикального аналізу можна зробити висновки, що основну частину займають оборотні активи. Протягом 2020-2022 роки загальна сума оборотних активів залишається незмінною, що характеризує підприємство з позитивної сторони, так як оборотні активи відрізняються високою мобільністю, переходячи з одного стану в інше. Необхідно звернути увагу на високий показник дебіторської заборгованості: в 2021 році складає найвищий показник - 130 тис.грн., в 2020 – 86,1 тис.грн , в 2022 - 68,8 тис.грн., тобто можна зробити висновки, що підприємство не ефективно організувало роботу по забезпеченню фінансових надходжень за свою продукцію та надані послуги.

За результатами аналізу власного капіталу підприємства видно, що протягом 2020-2022 роки його обсяг має тенденцію до збільшення, причому основною статтею збільшення є нерозподілений прибуток підприємства. Нерозподілений прибуток характеризує частину прибутку підприємства, що був отриманий у попередньому періоді та не використаний на споживання власниками й персоналом. Ця частина прибутку призначена для реінвестування на розвиток виробництва.

За результатами фінансової звітності ТОВ «Віст-Сервіс» обсяг нерозподіленого прибутку підприємства в 2022 році порівняно з 2021 збільшився на 18,81 %, а в 2021 р. порівняно з 2020 - на 7,27%. Також, нерозподілений прибуток становить значну частину у структурі капіталу: в 2020 році - 67% від загального обсягу власного капіталу, а у 2022 – зріс до 72%.

За результатами розрахунків факторів рентабельності всі фактори рентабельності схильні до зростання в період 2020—2022 років, що позитивно характеризує підприємницьку діяльність протягом аналітичного періоду.

Аналіз динаміки фінансової стійкості показав значне зростання показників. Враховуючи вартісні стандарти узагальнених показників фінансової стійкості, а саме >0 , про це свідчить фінансово стабільна компанія за результатами розрахунків відповідних показників.

Динаміка показників ліквідності ще раз підтвердила, що компанія має проблеми (поточні і перспективні) з виконанням зобов'язань перед бюджетом, співробітниками і страхуванням, хоча компанія загалом має задовільний рівень платоспроможності. Показники ділової активності компанії (показники товарообігу) також демонструють тенденцію до зростання протягом останніх трьох років

Підводячи підсумки, бачимо, що результати розрахунків характеризують фінансовий стан підприємства як задовільний, що доводить прибуткову фінансову діяльність підприємства, але є ще проблеми. Він визначає напрямки подальших досліджень з метою розробки рекомендацій компанії щодо планування фінансових показників на найближчі періоди.

Таким чином, аналіз фінансових показників компанії підтверджує високий рівень організації фінансової діяльності на підприємстві. Особливу увагу слід звернути на динаміку показників, що характеризують безпеку підприємства з фінансовими ресурсами. Загалом, компанія фінансується за рахунок власних коштів, які здебільшого складаються з нерозподіленого прибутку. Компанія також повинна звернути увагу на борг

Отже в третьому розділі на підставі результатів аналізу, розраховано плановий рівень показників фінансової звітності підприємства на 2023 р., а саме: обсяг дебіторської заборгованості в 2023 складе 70,15 тис.грн., що перевищує показник 2022 р. на 1,96%. В плановому пасиві балансу підприємства можна побачити, що в 2023 році власний капітал продовжує зростати за рахунок нерозподіленого прибутку і в 2023 сягне рівня 213,59 тис. грн. Заборгованість за розрахунками з бюджетом ,оплатою праці та страхування в 2023 році зменшиться на 16,79%. По результатам планових розрахунків фінансових результатів можна зробити висновок, що доходи значно виростуть (на 71,74%), але разом з цим збільшаться і витрати (на 71,25%), що призведе до росту чистого прибутку в 2023 р. на 64,16 тис. грн або на 289,01%.

Особливою проблемою, виходячи з аналізу, є необхідність підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю, у зв'язку з чим запропоновані заходи щодо оптимізації обсягів дебіторської заборгованості у 2023 р.

Також було розраховано планові показники фінансового стану підприємства в 2023 році, а саме: рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності . За результатами розрахунку цих показників можна зробити висновки, що підприємство матиме задовільний рівень прибутковості та платоспроможності у 2023 р.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мулик Т. О. Аналіз господарської діяльності. [текст]: навчальний посібник /Т. О. Мулик, О. А. Материнська, О. Л. Пльонсак. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 288 с.
2. Фінанси підприємства: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 6. вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
3. Бандоріна Л. М. Моделювання системи аналізу фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Л. М. Бандоріна, К. О. Удачина, А. Д. Татарчук // Проблеми економіки та політичної економії. - 2019. - № 1. - С. 127-135. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/perpe_2019_1_11
4. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення / Н. І. Приходько // ФІП ФІП PSE. – 2020. – Т. 8. –С. 188–190
5. Суліма Н. М, Економіка і фінанси підприємства [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. М. Степасюк, Н. М. Суліма, О. В. Величко ; За ред.: В. К. Збарського, В. І. Мацибори; Національний університет біоресурсів і природокористування України. - К. : ЦП "Компринт", 2013. - 300 с.
6. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
7. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
8. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.
9. . Гаркуша Н. М. Аналіз фінансової стійкості підприємства як засіб попередження його банкрутства / Н. М. Гаркуша, Т. О. Сідорова, І. В. Руденко //

Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2013. – Вип. 1(1). – С. 19–23.

10. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посіб.] / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2012.

11. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / Ю. М. Тютюнник, Л. О.Дорогань-Писаренко, С. В. Тютюнник. – Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. – 434 с.

12. Коваленко О. В. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / О. В. Коваленко, А. О. Лихойванова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2018. - Вип. 3. - С. 89-93. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2018_3_18

13. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.

14. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 196 с.

15. Правдюк Н. Л., Мулик Т.О., Мулик Я.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 224 с.

16. Білявська А. В. Порівняльний аналіз показників фінансового стану АТ "Чернівціобленерго" та АТ "Львівобленерго" [Електронний ресурс] / А. В. Білявська, І. Р. Мізунська, Е. О. Юрій // Бізнес Інформ. - 2019. - № 6. - С. 169-176.

17. Кандирал О. О. Економічний аналіз як метод визначення дійсного фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / О. О. Кандирал // Криміналістика і судова експертиза. - 2019. - Вип. 64. - С. 763-771. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2019_64_75

18. Бодруг Т. М. Сутність аналізу та управління фінансовим станом підприємств України [Електронний ресурс] / Т. М. Бодруг, Л. С. Гаватюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія :

Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2018. - Вип. 22(1). - С. 20-24. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuuuevcg_2018_22\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuuuevcg_2018_22(1)_6)

19. Гогой І.Д. Аналіз і оцінка фінансового стану підприємства / І.Д. Гогой [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>.

20. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: [підручник] / Г.Г. Кірейцев. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. – 88 с.

21. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 520 с.

22. Мазур В. А. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів [Електронний ресурс] / В. А. Мазур, О. Ф. Томчук, Ю. Ю. Браніцький // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2017. - № 3. - С. 7-20. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2017_3_3

23. Довгань Ю. В. Аналіз фінансового стану як ключовий етап оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства [Електронний ресурс] / Ю. В. Довгань // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2018. - № 3. - С. 76-90. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_3_8

24. Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства //Економіка, фінанси, право. – К., 2009. - №7. – С.26-29.

25. Турило А.М. Методологічні підходи до оцінки фінансової діяльності підприємства / А. М. Турило // Фінанси України. – 2017. – №3. – С.100-104.

26. Савченко О. С. Проблеми застосування збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах / О. С. Савченко, Ю. М. Мельник // Маркетинг і менеджмент інновацій, – 2017. – № 1. – С. 192–203.

27. Мягких І.М. Оцінка використання ресурсного потенціалу підприємств України в ринкових умовах / І.М. Мягких // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2020. – № 33. – С. 199 – 203.